

à la bárdos

XXVI. ÉVF. 2014. ÉV
www.blg.sulinet.hu BÖJTÁS

A TATABÁNYAI BÁRDOS LÁSZLÓ
GIMNÁZIUM ÉLMÉNY-
MAGAZINJA.
MEGJELENIK
ÉVENTE
ÖTSZÖR

7

*Mondd, te
kit választanál?*

3

*Adventi
est*

6

*Hová tűnt a
farsangi bál?*

9

*Memória-
zavar*

Tavaszi a Bárdosban

15-16

*Mennybéli
pokol*

Éledő remények

En mint csikos rabruhád
néha gondolok még rád...

Nagy hírek a kisvilágból

Felvételi a Bárdosban

Január 25-én, szombaton rendeztük meg a központi felvételi vizsgát a nyolcadikosok részére és február 27-28-án, csütörtökön és

FOTÓ: MAGY TAVASZ

pénteken a kicsik szóbeli felvételi elbeszélgetését (► képünkön). A szokásoknak megfelelően mintegy háromszoros túljelentkezés jellemezte a negyedikesek megmérettetését, amelyen a gyerekek két bizottságban matematika és magyar tárgyból bizonyíthaták képességeiket.

– NT –

„Láss csodát, láss ezer csodát”

AZ ÖREGDIÁK VISSZATÉR

Dr. Kiss András öregdiákunk meglátogatta volt gimnáziumát. 2004-ben érettségizett, majd útja az ELTE vegyész karára vezetett. Kiváló képességeinek köszönhetően professzorai lehetőséget ajánlottak neki, és 2009-ben négy és fél éves hollandiai képzésbe vágott bele. Analitikai kémiával foglalkozott, azon belül tömegspektrometriával. Az analitikai kémia ezen ágának nagy jelentősége van a doppingvizsgálatok területén. Méréseiket az élelmiszeripar is hasznosítja. Nem voltak nyelvi problémái, mivel a tudomány hivatalos nyelvén, angolul kiválóan beszél. Szerinte a holland nyelv elsajátítása nagyon nehéz, nem is nagyon tanulta meg, de megérti. Különböző konferenciákon vett részt, melyeket az intézet finanszírozott. Négy év alatt készítette el a doktori disszertációját. Utrechtben kapta meg a doktori címét, melynek átadására kedves kémiatanárát, Tarr Istvánné tanárnőt is meghívta. A doktori cím megvédésére negyvenöt perc állt rendelkezésre, melyre fél évvel

előbb jelentkeznie kellett, mert egy nap csak négy doktori címvédés lehet az egyetemen.

A Hollandiában töltött évek alatt szinte minden nagyobb városban körülnézett. Lejárt a szerződése, és így decemberben hazaköltözött. Márciustól a George Washington Egyetemen folytatja kutatói munkáját.

KÖRÖSI-FEHÉR BENCE

„Képeslapban ülünk instant pálmafákkal”

LÁTOGATÁS A LAGÚNÁK VÁROSÁBA

Egy februári péntek este kíváncsi diákok és tanárok felkerekedtek, hogy megtudják, milyen is az a híres velencei karnevál. A buszút első néhány órájában jó hangulat volt: beszélgetések, nevetgélések és sok-sok várakozó tekintet, de ez az izgalom a hajnali órákra alábbhagyott, és szépen lassan mindenki az alvást választotta „szórakozásnak”.

Az utunk utolsó fél órájában egy kis izelítő kaptunk Velence történelméről, érdekességeiről, és ezek után érkeztünk meg Treviso városába, ahol vonatra szálltunk, és meg sem álltunk egészen a velencei pályaudvarig.

KÖVECSI DZSENIFER FELVÉTELE

Ebben a csodás városban első lépéseinket a vasútállomástól tettük meg a Szent Márk térig. Itt egy kis útbaigazítást, és ezután szabad kezdet kaptunk városnézés szempontjából. Kisebb csoportokban egész nap fel-alá jártuk a város lenyűgöző utcáit. Az eltévedés természetesen senkinek a napirendjéből sem maradt ki, de ugyanígy az olasz kávé megkóstolása sem. Mindenhol rengeteg színes álarc és régi kosztümöket viselő ember volt, persze mi sem maradhat-

tunk ki ebből az élményből: mi is álarcot húztunk. Az olasz nyelvtudásunkat is tudtuk fejleszteni: most már két szó helyett akár hattal is tudunk kommunikálni. A helyiek nagyon rendesek voltak, folyton mosolyogtak, és útbaigazítást is szívesen adtak.

Ahogy teltek-múltak az órák, egyre több szuvenírral lettünk gazdagabbak, és hirtelen eljött az öt óra, ami távozásunk idejét jelentette. Fájó szívvel és fájó lábakkal néztünk vissza erre a gyönyörű városra a vasútállomás bejáratától, és ezek után megindult az újabb hosszú utunk hazafelé. Itt már szinte mindenki átaludta az egész utat, és reggelre nagyon sok jó élménnyel hagytuk el a buszunkat. Köszönjük kísérőinknek: Máté Mariannának és Wágner Edinának.

DARÓCZI ÁKOS

„Lebeg a szögge akasztva az idő...”

RENDAHAGYÓ SAJTÓTÖRTÉNET

Turczy István, a kortárs magyar író-költő és műfordító rendszeresen látogatta az iskolákat, és úgynevezett rendhagyó irodalomórákat tartott az érdeklődőknek. Mint ahogy az lenni szokott, a sorozatot záró előadáson is zsúfolásig tele volt a terem.

A téma január 29-én a magyar

folyóirat egy korszak kulturális lenyomata” kezdte Turczy István, aki a témát négy korszakra osztotta fel. Az első a felvilágosodásbeli, vagyis a 18. századi folyóiratok története. Ebben a szakaszban szervezték meg a magyar kulturális életet, illetve ekkor jelent meg a Magyar Hírmondó, az első magyar lap. A második korszak a reformkori folyóirat-történet. Ez a 19. század első felére tehető. Az uralkodó stílusirányzat a romantika volt, az írás már polgári foglalkozás lett. Ekkor jelentek meg a divatlapok is. A korszak érdekességei közé tartozik az Erdélyi Múzeum nevű lap, ugyanis ennek az egyik pályázatára készült Katona József Bánk bánja.

A harmadik korszak (1908–1944) a századelőtől a második világháborút követő időszakig tart. A fő cél az volt, hogy a magyar irodalmat a nyugati irodalmak szintjére emeljék. Teret adtak az új áramlatoknak is (naturalizmus, szimbolizmus, szecesszió...).

A negyedik korszak az 1945 utáni kortárs folyóiratok kora, az eddigi négy közül a legjelentősebb. Ekkorra már annyira gazdag lett ez a világ, hogy további négy csoportra osztható. Voltak fővárosi folyóiratok, például a Magyar Napló, Nagyvilág..., vidéki folyóiratok, például Műhely (Győr), Alföld (Debrecen), ilyen volt Tatabányán a Dolgozók Lapja, melynek a ma is ismert 24 Óra lett az utódja. Voltak vidéken szerkesztett, de országos lapok, például az Új Forrás. Ez a folyóirat volt Zirkuli Péter szavaival a „megye bekötőútja a magyar szellemi életbe.” A lap 1984 októberében közölte Nagy Gáspár Öröknyár: elmúltam 9 éves című versét. A cenzorok figyelmét először elkerülték a sorok végén nagybetűkkel írt –NI végződések, amellyel Nagy Imrere emlékezett. Már megjelent nyomtatásban, mikor valakinek feltűnt a dolog. A lapszámot bezúzták, a szerkesztőséggel szemben megindult a bosszúhadjárat, Nagy Gáspár pedig kénytelen volt lemondani írószövetségi tisztségéről. Ám a vers és a legenda a mai napig megmaradt, még Turczy Istvánnak is van egy eredeti száma abból a lapból.

Az előadással egy majd egyéves program végéhez értünk. Minden alkalom élmény volt, és reméljük, lesz még alkalmunk irodalomról hallani Turczy Istvántól.

NAGY JAKAB

FOTÓ: DOBROVA ZITA

A FILM PEREG TOVÁBB!
Megjelenés után két héttel az
À LA BÁRDOS már színesben
letölthető az iskola honlapjáról:
www.blg.sulinet.hu

„Tudom, szeretet nélkül minden ház üres”

– Advent A Vértes Agorájában –

A karácsony nem csak egy nap, nem lehet csak egy nap, nem múlik a huszonegyedik óra leteltével. Mert a karácsony egy érzés. A szeretet érzése. Ezekkel a szavakkal búcsúztak el az adventi műsor narrátorai, Vajda Roxána és Maklári Zoltán tanulók a nézőktől. Valóban: az ideai karácsonyi műsor sem szűkölködött érzelmekben.

Akik ellátogattak az Adventi műsorra december huszadikán este, azok találkozhattak a kis ötödikestől egészen a végzős évfolyam tanulóival is. Ez egy olyan alkalom mind a diákok, mind a tanárok és meghívottak életében, mikor azt tapasztalhatják, hogy mindenki összefog egyetlen cél érdekében. Azért, hogy együtt alkossanak valami értékeset. Ehhez az értékes „csomaghoz” – ha nevezhetem így – mindenki hozzátett egy kicsit. Hogy megadjuk a kellő hangulatot az estének, először Hadobás Zétény hatodik osztályos tanuló szavalatát hallhattuk, majd Kiss Viola és Halász Gergely tanulók énekeltek. Ahogy haladtunk a műsor végéhez, egyre inkább érződött a nézőkön és a szereplőkön az, hogy átjárja őket a „karácsonyi csoda”. A sok fellépő tehetséges diák sora igen hosszúra sikerült, akár egy füzér pattogatott kukoricából, melyet a karácsonyfára teszünk fel. Az ötödikes tanulók a régi betlehemes játékhoz tértek vissza, és Ogonovszkyné Tanczer Erzsébet tanárnőnek köszönhetően igen nagy sikert arattak. Juhász Zoltán és Makacsek József klarinétjátékkal színesítették a műsort. Szólót énekel Inczédi Judit, akit Németh Ádám kísért gitáron és Tóth Luca, aki karácsonyi dalt adott elő az Abigél című musicalből. Természetesen a szólóénekek mellett Vécsey

Juhász Zoli és
Makacsek Jácó
klarinétjátéka

Németh Ádám virtuóz
gitárjátéka gazdagította
a színpad műsorát

Az ötödikesek
betlehemeztek

csizmadia edina

NAGY TAMÁS FELVÉTELEI

Kiss Ibolya tanárnő énekkara sem maradhatott ki a programból, ami csak tovább gazdagította a már így is széles palettájú műsort. A hosszú évek alatt hagyománnyá vált, hogy az énekkar mellett a diákszínpad is fellép. Idén ők is úgy gondolták, hogy a versek mellett a zene szépségét is segítségül hívják. Szereplőik: Pohner Kata, Huber Annamária, akik énekkel járultak hozzá az előadáshoz, Csizmadia Edina, Necz Jessica és Maklári Zoltán verseket adtak elő, a zenét a Juhász Zoltán, Mezösi Balázs, Varga András és Járinka Erik alkotta zenekar szolgáltatta az előadáshoz, melyben vendégként Németh Ádám is fellépett. Ha már a színességről van szó, egy még az adventi műsornak ismeretlen terén jártak a hetedikesek, akik fényjátékukat mutatták be, ami több tekintetben is különleges volt. Egyrészt azért, mert a tanulók egy saját

maguk által készített koreográfiát állítottak színpadra, másrészt pedig ilyen produkciót még senki nem mutatott be ezelőtt. Viszont nem ők voltak az egyetlenek, akik tánccal is megörvendeztették az embereket. A Népház Show Formációs Táncgyűttes Riverside című előadását is hálás szívvel fogadta mindenki.

Rengeteg szereplő és néző jött el erre a nemes eseményre, mely mindig közelebb hozza az embereket, talán az ünnep miatt, talán egy jó csapatépítésként is szolgál ez az alkalom, mikor a tanárok és diákok egyaránt közös célért dolgoznak, és próbálják ezt az estét minél színesebbé és különlegesebbé, meg persze hibamentessé tenni. Nagyon remélem, hogy a következő években is lesznek olyan diákok és felkészítők, akik látnak a gyerekekben annyi tehetséget és kitartást, hogy színpadra álljanak majd.

„Lehet a szívben is zivatar”

– Karácsony után –

Elmúlt a karácsony... Olyan jó valamit várni. Most mi legyen az? Jönnek a szürke, egyre fárasztóbb hétköznapok; a félévi hajrá, aztán újra hajrá, hogy a második fél-év eredményesebb legyen az előzőnél. Végláthatatlan az út, ami még előttem áll egy újabb szusszanásig, szinte ködbe vész a vége. Nem is koncentrálnék még arra, hiszen erőt kell gyűjtenem a szürke hétköznapokhoz. De mi legyen az?

Vehetnék pár új göncöt... A régieket már unom, és jó egy kicsit felfrissülni kívül, ha belül úgyszólván káosz van. De mi lesz, mikor azokra is ráunok? Többet járok bulizni, legalább addig is elfeledkezem a nyomasztó feladatokról. Jó kiengedni a gőzt, és kivetközni magamból. Vagy... mégsem? Másnap jön a nagy nihil, és a gondjaimat még súlyosabbnak látom, mint azelőtt. Rádásul lehet, hogy beszédtema lesznek, ha nem úgy viselkedek, ahogy a többiek várják.

MÁJD elmegyek moziba, színházba, találkozik barátokkal, jól kibeszéljük az élet nagy dolgait. Szeretek velük lenni, mert feltöltkezem, és jó ideig gondolkodom még azokról a dolgokról, amiket ők kicsit más megvilágításban látnak. Hazamegyek, és mégsem tudok erőt venni magamon. Mit tegyek? Talán jobb lenne, ha az egómat egy laza mozdulattal magam mögé dobnám, és tekintetem a földről a fény felé emelném. Meglátnám, hogy a komorságot én hordozom, kinn világosság van. Az önsajnálát és önzőség elhomályosította a látásom. A világ tökéletes rendszert alkot, én vagyok benne eltévedve. Hogyan találjak ki innen? Dolgoznom kell rajta, semmi sem jön könnyen. És ez az út még izgalmas is. Meg kell terveznem kis lépésekben, és menet közben a szememről is eltűnik a hályog.

Átgondolhatnám az emberi kapcsolataimat. Azok vannak körülöttem, akikből meríteni tudok? Van néhány jó haverom, hétvégenként csapatjuk rendezem. Mégis úgy érzem, hogy ha elkerülök innen, lekopunk egymásról, mert ha jól belegondolok, nem sok közös van bennünk.

Fel kell oldanom az érdekkapcsolataimat, mert nyomasztanak. Nem tudom, mit éreznek irántam, kedvességre kedvesség a válasz, de meddig tart? Most még jó, de mi lesz, ha változnak az erőviszonyok? Kaméleon legyek? Akkor hánynom kell majd magamtól. Ezeket le kell építenem, nem tesznek boldoggá. Bár ők is tesznek nekem szívességeket, de nyugtalan leszek, ha arra gondolok, mit kérnek majd érte cserébe.

A szekrényprojekttel fontos régi visszavonulási lehetőségek (ajtószárnyak közé bújni, a szekrénybe beülni) vesznek el. Vajon élelmes tanulóifjúságunk milyen új centrumait alakítja ki ezután az elvágyódásnak?

NAGY TAMÁS FELVÉTELEI

Nem, ez nem működik. Én csak akkor vagyok nyugodt, ha önmagam vagyok. De úgy fognak szeretni? Meg kell kockáztatnom. Belehalok, ha mindig mindenkinek meg akarok majd felelni. Ha akad valaki, aki elfogad olyannak, amilyen vagyok, akkor az mellettem is marad. Lehet, hogy sokkal kevesebben lesznek, mint most, de ezek a letisztult emberi kapcsolatok már stabil kötődések lesznek.

Oké, de itt van az iskola. A feladatok... Teljesítenem kell. Kellenének célok. Eddig azt hittem, vannak is, de rá kellett jönnöm, hogy ezek csak kívánságok. Jobban kell akarnom, és megterveznem az ahhoz vezető utat. Át kell szerveznem a napomat. Tudatosabban kell élnem. Meg kell találnom az értelmét minden feladatomnak, hogy ne tűnjön időpocséklásnak az azzal eltöltött idő. Tulajdonképpen minden jó valamire, de eddig szubjektív módon szűrtem, nem pedig okosan... Ha nyitottá válok az eddig zsigerből visszautasított témákra, talán még a végén érdekesnek is találok majd őket. Hiszen vannak, akiknek pont ez lett a hivatása. Eddig miért nem próbáltam meg más fejével gondolkodni? Ha más fejével próbálok gondolkodni, akkor talán mások érzéseit is jobban megértem majd?

Kellenének célok. Eddig azt hittem, vannak is, de rá kellett jönnöm, hogy ezek csak kívánságok

Kezd kitérni a világ. Már így is, hogy csak átgondoltam, úgy érzem, rendeződtek a gondolataim, kezdem tisztábban látni az utat, amire rá szeretnék lépni. Izgalmasnak ígérkezik, sőt, kalandosnak. És még csak társ sem kell hozzá. Csak én magam. Akkor indulok. Akarsz mégis csendestársként csatlakozni hozzám?

- N. N. -

„Az üveghegyen túl már vár a felnőtt szerepem”

Jövőre velünk ugyanígy?

Az elmúlt időkből a Bárdos László Gimnázium szinte mindig a tatabányai Jászai Mari Színház – Népházban tartotta a szalagavatót. Éveken át tartott a harc a diákok és osztályfőnökök, a végzősök és az iskolavezetés között. Problémát jelentett a magas költség, az, hogy nem hívhatnak meg a diákok a szülőikön kívül mást a hivatalos részre, hiszen nem férnek be a színházterembe. Amíg tartott a Vértes Agorájának felújítása, valódi alternatíva persze nem is volt. És a színház éveken át profin szolgálta ki az iskolai rendezvényeket. Tavaly viszont már a technika is kifogásolható volt. Mégis új esélyt kapott a Népház.

Idén azonban újból felmerültek a szalagavatóval kapcsolatban problémák. Ez igaz a diákokra is, igaz a színházi dolgozók hozzáállására is. A szalagavató a szokott rendben zajlott. Minden osztály megszervezte a videóit, hallhattunk beszédeket, és láthattunk táncokat is. Azonban a visszajelzések nem azt mutatták, hogy a diákok és a színház teljes mértékben, fizikailag, technikailag és lelkileg felkészültek volna erre az eseményre. Például mielőtt még elkezdődött volna az egész rendezvény, a színpad közepén egy tócsa víz állt, és senki nem érezte az ő feladatának, hogy feltörölje azt. Azt hiszem, ha már szalagavató, és tényleg egy olyan esemény az emberek életében, ami egyszer van, annak meg kell adni a módját. Az egész rendezvényre jellemző enyhe félhomály ezeket a pillanatok tette szinte megörökíthetetlené. Legalábbis mondjuk a felső sorban állók esetében bizonyosan így volt, pedig a végzősök abban a különleges helyzetben voltak, hogy a négy osztály helyett idén csak három állt a színpadon, így teljes mértékben elérték volna a könnyen bevilágítható részen. A videók levetítése közben is már a legelső videónál gondok voltak, ugyanis

A táncrepertoár sokszínű volt

a cé osztály videóját kétszer játszották le, igaz, másodszor már hang nélkül...

Mérleg

A szalagavatót összegezve persze megállapíthatjuk, hogy nem volt rossz vagy csúnya az ünnepély, mégis valami hiányzott. Azt hiszem, hogy ki kell emelni a dések videóját, ami rendkívül jól sikerült, és látszott rajta, hogy sokat dolgoztak vele, de a táncuk is a legötletesebbnek tűnt számomra. Voltak táncok, melyek magas színvonalúak voltak, és voltak, melyek kevésbé. A diákok ismét gyönyörű ruhákban táncoltak el az évfolyam közös keringőjét, ezzel megrikatták a közönség soraiban ülő nagymamát, nagypapát, anyukát és apukát.

Mint jövőre végzős ember mondhatom, hogy az ilyen szalagavatók mindig jók arra, hogy megmutassák, hogy miben lehet jobbá tenni a következőt, és mit kell hasonlóan tenni. Néhány szót érdemes ejteni esetleg még a szalagavató utáni banketról. Ott ugyanis néhány – esetleg – nem végzős egyén úgy gondolta, hogy roppant szórakoztató, hogyha az amúgy is másoknak megengedett alkohommennyiség mellett még hoznak be magukkal valamit, és megisszák. Ez abból a szempontból sem szerencsés, hogy jövőre talán még az az egy pohár pezsgő sem lesz megengedett, amivel koccinthatnánk a szüleinkkel, barátainkkal. Ezt a néhány eseményt leszámítva kimondhatjuk, hogy a Bárdos László Gimnáziumban sikeresen lezajlott az ünnepség.

És jövőre hogyan lesz? Jövőre talán majd máshol lesz a szalagavató, és talán máshogyan telik. De éppen ettől érdekes! Új emberek avatnak szalagot minden évben, új táncokat és új videókat láthatunk majd. Ha emberekként tudjuk ezt a változást kezelni, és a szabályokat is sikerül tiszteletben tartani, talán akkor lehet másképp!

CSIZMADIA EDINA

Idén a Bárdos nyolcvanhárom végzős tanulójának gallérijára került fel a kis, zöld szalag. Képünkön Pohner Katát avatják

„A távolban trombita táncoltat egy öreg zongorát”

– Beszámoló az első öntevékeny kalácskoncertről –

Az élményközpontban ismét részesei lehettünk egy úgynevezett kalácskoncertnek. Az esemény azért volt különleges, mert saját diákjaink léptek fel ahelyett, hogy zenekart hívtunk volna. Most számos kisgimnazista mutathatta be, mit is tud. Gondolom, a következő a nagyok bemutatkozása lesz.

FOTÓ: DOBROVA ZITA

A kínálat lenyűgöző volt, a fellépők között találhattunk zongoristát, gitárosokat, hegedűst és citerást is. A műsort a diáksereg ámulva nézte, s a tanárok is hasonlóképpen voltak a dologgal. Az egész előadást Vécseyné Kiss Ibolya tanárnő fogta össze, neki köszönhetjük ezt az élményekkel teli produkciót.

A két hetedikes narrátort (Ivics Kinga, Rohrbacher Dóra 7. a) Sipos Etelka és Ibi néni közös megállapodás alapján választotta ki. Az izgalmas feladatról így számoltak be:

„Azért éppen mi voltunk azok, akik felkonferálták a tanulókat, mert nekünk jó a beszélőként. Sipos Etelka tanárnő választott minket, mi pedig természetesen szívesen vállaltuk el. Pénteken, a kalácskoncert előtt eléggé izgultunk, hiszen volt olyan hiba a szövegünkben, amit aznap javítottunk ki. Természetesen Ibi néni is nagyon sokat segített nekünk. Meghallgattak minket, néhányszor elmondták, hogy ne hadarjunk, szórakozásként fogjuk fel az egészet, de mégsem vicceltük el. Miután vége lett a kalácskoncertnek, fellélegezhettünk, mert nagyon izgultunk előtte. A fellépők rendkívül ügyesek voltak, köszönjük szépen, hogy benne lehettünk ebben. Nagy élmény volt.”

A fellépők is rengeteget próbáltak, Hadobás Titanilla 7. a osztályos tanuló négy dalt játszott el, s úgy emlékezett vissza, hogy bár ezeket már korábban is játszotta, azért elő kellett ismét vennie, hogy rendesen menjenek: „Négy dalt játszottam, melyek mind karádi népdalok voltak. Viszonylag sokat gyakoroltam, bár ezekkel a dalokkal léptem már fel, de azért újra elő kellett szednem őket. Tanárom Kurdi Gábor, aki

a Népművészet Ifjú Mestere, és a Forgórózsa Népművészeti Központban tanulok.”

Nagy Kincső Dorottya idén kezdte tanulmányait a Bárdosban, mégis teljes odaadással játszotta el gitáron a dalt, amit kiválasztott magának. Így vallott szenvedélyéről, a zenélésről: „Engem már kiskorom óta érdekel a zene, az ének és a hangszerek. Ami a legjobban inspirál a zenei dolgokban, azok a példaképeim, a családom és a barátaim. Már lassan négy éve gitározom. Ha játszom rajta, mindig elmosolyodom, milyen jó a zene. Ez szerintem a legjobb hangszert lehet rajta játszani. Örülök, hogy kiskori álmom valóra vált.”

Miután mindegyik diák eljátszotta a saját műsorszámát hangszerén, a 8. a lányai kalácsokat osztottak, amit mindenki jóízűen meg is evett. A pakolás végeztével még Medve Réka, 8. a osztályos tanulót is megkérdeztem, neki milyen véleménye volt erről a programról: „Jók voltak a fellépők, és az osztálytársaimra is büszke vagyok. A nézőkön is lehetett látni, hogy izgalmasnak találták a műsort. Az viszont érdekes volt számomra, hogy ezt nem az egész iskolának szervezték.”

Réka megjegyzése arra vonatkozott, hogy nemcsak a fellépők, hanem a nézők is a kisgimnazisták közül kerültek ki a rendhagyó hatodik órán. Így sokan, akik érdeklődtek volna az iskola fiatal tehetségei és a muzsika iránt, a szakórákon ültek, vagy éppen azokat tartották. Számukra sovány vigaszt jelentett, hogy a teremajtókon keresztül azért hozzájuk is belopakodtak a melódiák.

SZENDI ALINA

„Minden zseni ügyetlen, félős nyuszi”

Beszámoló a TUDOK humán elődöntőről

Napok óta szinte minden időnket az iskolában töltöttük. A 212-es és 222-es szoba szinte az otthonunkká vált. A szokásosnál jóval korábban mentünk be az iskolába február 14-én is, hogy még gyakorolhassuk az előadásainkat az utazás előtt. Még néhány dolgon változtattunk tanáraink segítségével minden előadásban, a tökéletességre törekedtünk. Végül fél 11-kor indultunk el Szekszárdra.

Gacsályi Adrienn, Juhász Zoltán, Szalai Dániel, és jómagam az iskolának azon négy tanulója vagyunk, akik idén belevágtak, és önálló kutatással indultak a KUTDIÁK által meghirdetett szokásos konferencián. Adrienn témája a Kispál és a Borz és a Quimby dalszövegeinek az elemzése volt (►► 15–16.), Dani Tatabánya városközpontjának történetével foglalkozott. Zoli témája a tatai fazekasság egyedi motívumkincse volt, én pedig igyekeztem minél többet megtudni és elmondani Tata valaha létezett színházáról. Mentoraink Dobrova Zita tanárnő és Nagy Tamás tanár úr voltak. Több hónapos munka után végre Szekszárdon a TUDOK-konferencia humán elődöntője várt minket.

Az első megpróbáltatások

Az egész autóúton az előadásokat gyakoroltuk, és mértük, hogy beleférjünk a rettenetesen szűk tízperces időkeretbe. Kicsit később érkezünk a tervezettnél, ezért az előadások feltöltése után egyből mentünk ebédelni. A tízperces étkezés után átöltözés, majd irány a szekcióülésekre. Dani és én a helytörténet szekcióban voltunk, míg Adri az irodalom szekcióban. Nagy Tamás tanár úr, aki Szekszárdon csatlakozott hozzánk az előadások kezdete előtt, mindkét teremben saját tanulójaért (Adriért és Daniért) izgulhatt. Az összes előadás nagyon színvonalas volt, erős volt a mezőny. Mindenkinek méltó ellenfelei akadtak.

A szekcióülések után elfoglaltuk a szállásunkat, majd vacsorázni mentünk. A vacsora már nyugodt körülmények között zajlott, hiszen négyünk közül hárman már túl voltunk az előadásunkon. Csak Zoli aggódott még, hiszen másnap a néprajz szekcióban az övé volt az első előadás. Vacsora után visszatértünk a kollégiumi szobáinkba, majd egy rövid séta után a szervezők által kínált teaházba és táncházba is benéztünk. Nagyon jól éreztük magunkat mind a hárman, jó volt a többi versenyzővel és szervezővel beszélgetni az évek során szerzett tapasztalataikról. A teaház után visszatértünk a szobáinkba, és kipihentük a nap fáradalmait.

Még egy kis izgalom

Másnap reggel a szokásos reggeli szertartások után mindenki lent gyülekezett, hiszen el kellett hagyni a szobákat. Kijelentkeztünk, bepakoltuk a csomagjainkat az autóba, majd elindultunk reggelizni. A reggeli után mentünk a gimnáziumba megtekinteni a néprajz szekció előadásait, többek között Zoli előadását. A mezőny itt is elég erős volt, sok érdekes előadást láthattunk és hallhattunk. A szekcióülés után városnézést tartott a kis különítményünk, felkerestük a Babits-házat, és a Mészöly-múzeumot is. Nagyon érdekes tárlat volt mind a kettő, sokat megtudhattunk mind a két művész életéről. A múzeumlátogatás után már csak az ebéd volt hátra, majd indultunk vissza a gimnáziumba, az eredményhirdetésre. Meglepetés ért bennünket: az eredményhirdetést előrébb hozták egy fél órával, mivel a szekcióülések a tervezettnél hamarabb befejeződtek. Jó páran késték is róla, hiszen sokan később kezdték meg az ebédet.

Gacsályi Adrienn a vitában a zsűri fogás kérdéseire is frappáns feleleteket adott

➔ Az eredményhirdetés lezajlott, négyünk közül Gacsályi Adrienn továbbjutott az országos

döntőbe, mi hárman pedig az egyik zsűritag-tól személyes meghívást kaptunk az Ifjúsági Honismereti Akadémia által az őszi szünetben

NAGYTAMÁS FELVÉTELE

megrendezésre kerülő helytörténeti konferenciára, így egyikünk sem távozhatott keserű szájjal.

Toborzó

Végül elindultunk hazafelé, és a kocsi-ban akkor tudatosult bennem, hogy máris vége van. Annyi felkészülés, munka és gyakorlás után ilyen hamar el is repült ez a két nap. Igazán jó élmény volt, és ha lesz rá lehetőség, akkor jövőre is szeretnék indulni. Minden diáktársamnak ajánlom a kutatást, hiszen nincsenek meghatározott témák. Mindenki megtalálhatja a saját ízlésének és érdeklődési körének megfelelőit. Az ember megismerhet sok új embert, és egy igazi közösség tagja lehet. Ezúton is szeretnék gratulálni Adrinak a továbbjutásért, a többieknek pedig a színvonalas előadásokért. A tanárainknak pedig köszönöm, hogy tudással és élménnyel gazdagodtunk.

BALI ZSOLT

„Ronggyá rohadt az öltözékünk, kilóg belőle a másik énünk”

– Hová tűnt az idei farsangi bál? –

Ha már vége az első félévet záró izgalomnak, ha egy kicsit fellelegezhetünk a témazárók dömpingjéből, ha még csikorogtatja a fogát a tél, de a szél már a tavasz ígérte hozza, vidáman búcsúzunk a nyomasztó hetektől: jelmezt öltünk, énekelünk és táncolunk. Idén február 21-én került volna sor a gimiben a farsangi bálra. A farsang elmaradásának okait CSAJBÓK DORINA kereste.

A programlistán még szerepelt a bálkirály és bálkirálynő választása, a teaház élőzenével és persze a kihagyhatatlan tánc. De a bál elmaradt. Hogy miért? Többféle választ is találunk erre a kérdésre.

A hivatalos válasz elszomorító: nem volt elegendő jelentkező. Az iskola 638 tanulója közül a bál előtti keddig kétszáz feliratkozó, de csupán ötven biztos jelentkező volt (ez azoknak a száma, akik megvették a belépőt). Ez vajon miért alakult így? Miért volt ennyire kevés a jelentkezők száma? Erre akkor jöttem rá, amikor anyagot kerestem ehhez a cikkhez. Jó néhány ember azt mondta nekem, hogy fogalma sem volt arról, hogy rendeznek egy efféle bált. De ez csak a magyarázat fele. Biztos vagyok benne, hogy a tanulóifjúság nagy része tudatában volt, hogy farsangi mulatságot rendeznek. Akkor mi történt? Nem tartottuk fontosnak? Vagy kinőtünk az iskolai bálból, és felszabadultabban bulizunk máshol? Ha egy kicsit visszatekintünk a régebbi időkre, azt látjuk, hogy valamikor a diákok még izgatottan várták a farsangi bált. Arról nem is beszélve, amikor ez nem gyerekprogramnak minősült. Amikor ez az ünnep a tél végét jelentette mindenki számára, amit egy óriási táncos mulatsággal ünnepeltek meg. Mindenki ott volt: kicsik és nagyok. Nem érdekelté őket, hogy

hol vagy mikor, csak hogy jól érezzék magukat egy estén át. Tehát a rengeteg megválaszolatlan kérdés közül talán ez a legnagyobb talány: mi miért nem tudunk ilyen lelkesedéssel és izgalommal várni egy társainkkal közös estét, ha az az iskola falain belül zajlik? Valószínűleg mindenkinek lenne magyarázata a történetekre, de erre a valódi választ magunkban kell megtalálnunk.

A szervezéssel kapcsolatban viszont aztán tanulságos véleményt kaptam Szolnoki Minnától. Ha már magunkba néztünk, és úgy döntöttünk, hogy fontosak a számunkra az iskolában együtt töltött programok, érdemes azt is megfontolni, hogy hogyan álljunk neki a szervezésnek. Írásom további részében Szolnoki Minna gondolatait idézem.

Különvélemény

MAJD egy hónapos munka és készülődés, valamint több mint egy tuat diák-önkormányzati gyűlés árán iskolánk tanulói az eddigieknél jóval komolyabb és egy teljesen új stílusú farsangi bált terveztek iskolánkban.

Hosszasan diskuráltunk a dekoráció, a fotós paraván, a büfé és a teaház részleteiről, megszerveztük az élőzenét és a bálkirálynő-választást. Ezért is ért mindenkit sokkolóan a hír arról, hogy a rengeteg ráfordított energia látszólag hiábavaló volt.

.....
*„Valaha király-kék volt a tavasz-köszöntő, mára kifakult, halott.”
 (Szulimán Eleonóra)*

À LA BÁRDOS ➔ A Bárdos László Gimnázium élménymagazinja. Megjelenik ötször egy tanévben. XXVI. évf., 2014. bőjt hava. Lapszerkesztők: Csizmadia Edina, Bali Zsolt, Szolnoki Minna. Munkatársak: Juhász Zoltán, Szabó Napsugár, Vankó László Bence. Fotóriporter: Makszim Soma, Törköly Petra. Olvasószerkesztő: Sipos Etelka. Szerkesztő: Dobrova Zita. Felelős szerkesztő: Nagy Tamás. Felelős kiadó: Varga Istvánné, a Géniusz Alapítvány kuratóriumi elnöke. A lap címe: Bárdos László Gimnázium. 2800 Tatabánya, Gál István-ltp. 701. Tel.: 34/339-571, e-mail: noháb008free-mail.hu, dzit@vipmail.hu – Nyomtatva a Media-Press Kft. 250 példányban. A címlapon Nagy Tamás felvételén iskolánk különböző évfolyamokban tanuló diákja várják a délutáni sakkörri foglalkozást.

A kisgimisek nagyon várták a farsangot
SZOLNOKI MINNA ILLUSZTRÁCIÓJA

nélkül tudott remekül szórakozni, nem értem, mi akadályos lett volna a fent említett létszám mintegy duplájával egy családi hangulatú, kellemes estét szervezni, amellyel ráadásul iskolánk tradícióit sem dobtuk volna sutba. És ez még csak azoknak a tanulóknak a száma, akik képviselőjünkkel a belépőt határidőre el tudták juttatni a DÖK kasszájába. A szervezők egy része egyébként úgy tudta, szerdáig még van lehetőség a százötven forintos részvételi díj pótlására.

Mit veszítettünk, mit veszhetünk?

Úgy látszik azonban, hogy nem mindenki vélekedik így erről a dologról, hiszen február 21-én ahelyett, hogy megannyi amatőr zenekar, énekes, művész bemutathatta volna tudását a teaházban, gőzölgő teával a kezünkben beszélgettünk volna, vagy akár az aulában roptuk volna, ez a péntek is csak ugyanolyan lett, mint a többi. És ha nem teszünk valamit, és ha nem állnak ki értünk azok, akik ezeknek az eseményeknek a létezéséről döntenek, az elkövetkező péntek is csak olyanok lesznek, mint a mostani: szürkék, hiányérzettel teliek.

Így a létszámproblémák kizárása miatt mindenki a trehány, nemtörődöm szervezőre kezdhet el gyanakodni, ami logikus, csak éppenséggel egyáltalán nem igaz. A DÖK diákjai, az osztályok képviselői, akik(nek nagy része) vállalják, hogy szüneteiket feláldozva a diákok számára magas színvonalú programokat szervezzenek, a lelküket kitették, hogy erre a röpke három órára örömet szerezzenek. Semmibe veszett munkájukat legalább háláljuk meg azaz, hogy nem okoljuk őket az idej farsangi bál kudarcba fulladásáért.

Most nem a háborgás ideje van! Nem lehetünk mi is olyanok, hogy vagy kipipáljunk egy rendezvényt, vagy ha elmarad, megkönnyebbülünk: hurrá, nem kell részt venni valamin! Meg kell mutatnunk, bizonyítanunk kell azoknak, akik tehetnek érte valamit: igenis igényt tartunk iskolai programokra. Igényt tartunk arra, hogy gimnáziumunk annyi év után sem csak a tanulás és a szürke hétköznapi helyszíne legyen, hanem a kamaszkorunké, egy olyan dologé, amiért érdemes küzdeni, és amire megéri emlékezni. ■

„Inkább szoríts nekem, ha menni muszáj...”

– Akik áprilisban döntenek a jövőről –

A három végzős, valamint a két öt évfolyamos tizenegyedikes osztály egy nagyon fontos ponthoz érkezett el idén, 2014-ben. Egyrészt három osztály az ötből érettségizni fog, másrészt először vehetünk részt választásokon mi, akik betöltjük addigra a tizennyolcadik életévünket. Éppen emiatt vetettük alá ezeket az osztályokat egy tesztnak. Annak jártam utána, hogy diáktársaim elmennek-e választani, hogy mi értelmét látják a részvételnek, és hogy honnan szerzik politikai ismereteiket.

A felmérést végül összesen száznégy diák töltötte ki az öt osztályból. Köszönettel tartozom nekik, és tanáraimnak, akik segítettek a lebonyolításban. Az első kérdés arra vonatkozott, hogy mikor rendezik meg a választásokat. Nos, az aulában már hetek óta kint a felhívás, de csak 51-en tudták, hogy április 6-án megy majd mindenki választani. A többiek nagy része csak áprilist írt oda, de volt, aki úgy gondolta, biztosan humoros dolog a választás, ezért nyilván április elsején tartják majd. Azt, hogy milyen iratokat kell magával vinnie az embernek, azt szinte mindenki tudta, bár egy valaki úgy gondolja, biztos, ami biztos, kellene az anyakönyvi kivonat is.

Korosztályos lelkesedés

A harmadik és talán legfontosabb kérdés az volt, hogy a teszt kitöltője megy-e választani. 64 diák megy majd választani, negyvenen pedig nem. Ez mondhatni, megfelel az országos átlagnak. Arra a kérdésre, hogy ki miben látja a döntésének értelmét, nem sokan választottak. Viszont aki választott, vagy már akár teljes politikai nézettel rendelkezik, vagy csak frappáns választ adott. Valakinek csak nincs jobb dolga, mint választani majd április 6-án. A legtöbben, akik választottak, úgy gondolták, hogy ezzel valóban döntenek saját, valamint országuk sorsáról. Volt, aki úgy gondolta, ha már van demokrácia, akkor elmegy a választásokra és reméli, hogy valamit majd jó szívvél választhat is. Volt olyan válaszadó is, aki már egészen komoly nézetekkel is rendelkezik: „Abban látom értelmét, hogy az általam választott párt pozitív irányba tudná mozdítani az országot, fellendítené a gazdaságot és a diplomáciai hatékonyságát hazánknak.”

A következő kérdés azokhoz szólt, akik elmennek szavazni. (Bár olyanok is jelöltek itt valamit, akik nem mennek el a választásokra.) Szóval, itt azt kellett eldönteni, mi a kitöltő számára a leginkább befolyásoló tényező. A két legfontosabbat lehetett itt megjelölni. A család véleménye, valamint a pártok korábbi teljesítménye 50, illetve 58 szavazatot kapott. Utána a leginkább befolyásoló tényező 32 meg-

kérdett szerint a pártok által ígért program volt. A kampány nem sokakat érdekelt, de voltak olyanok is, akik csak a saját megingathatatlan véleményükre hagyatkoznak, bár nem tudom, hogy akkor azt mi alapján alakították ki.

A következő kérdés szintén azokhoz szólt, akik elmennek választani. Ugyanis a kérdés az volt, hogy a pártot és annak jelöltjeit, vagy elsősorban a személyeket nézi inkább a majd a választópolgár. Itt is voltak olyanok, akik bár nem mennek majd el, de valamit jelöltek. A többség, 53 személy, a pártot nézi, 12 fő a személyeket, valamint volt 10 olyan ember is, akit egyformán érdekel mind a kettő.

Információk sűrűjében

A hetedik kérdés arra vonatkozott, hogy hogyan tájékozódik a bárdosos tanuló a politikáról. Itt is többet be lehetett jelölni az opciók közül. Mondhatni természetesen legtöbben a televíziót és az internetet választották: 68-an, illetve 69-en. A tesztet kitöltők közül 58-an a családtagjaikkal való beszélgetések során szereznek új információkat a politikáról. Örömteli, hogy azért a diákok nagyjából egyharmada a nyomtatott sajtóból is tájékozódik a politikáról.

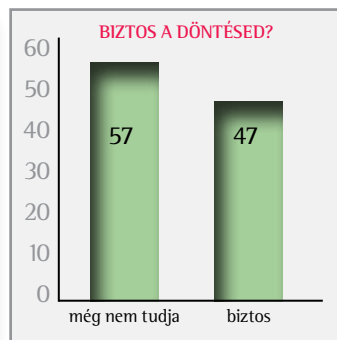
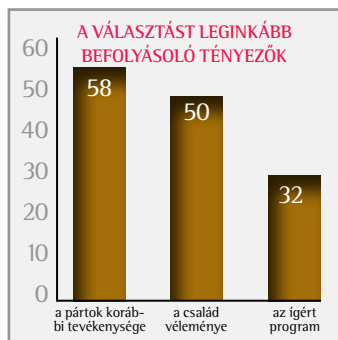
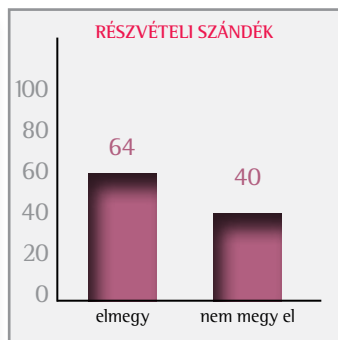
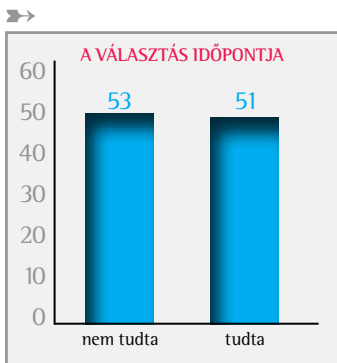
Ez után a kérdés után négy darab eldöntendő kérdés következett. Az első arra vonatkozott, hogy befolyásolják-e a diákokat a közvélemény-kutatások. Nagy többségüket nem túlságosan érdekli egyik közvélemény-kutatás sem a választások előtt, ugyanis 84-en adtak nemleges választ a kérdésre. A következő kérdéssel arról érdeklődtem, hogy van-e a diákoknak arra igénye, hogy esetlegesen politikai ismeretekről halljon, vagy aktuálpolitikát tanuljon az iskolában. 58-an nem kívánnának politikáról tanulni, de 48-an azért szívesen vennék, ha hallhatnának valamit egy iskolai óra keretein belül a politikáról.

Előző kérdés után négy darab eldöntendő kérdés következett. Az első arra vonatkozott, hogy befolyásolják-e a diákokat a közvélemény-kutatások. Nagy többségüket nem túlságosan érdekli egyik közvélemény-kutatás sem a választások előtt, ugyanis 84-en adtak nemleges választ a kérdésre. A következő kérdéssel arról érdeklődtem, hogy van-e a diákoknak arra igénye, hogy esetlegesen politikai ismeretekről halljon, vagy aktuálpolitikát tanuljon az iskolában. 58-an nem kívánnának politikáról tanulni, de 48-an azért szívesen vennék, ha hallhatnának valamit egy iskolai óra keretein belül a politikáról.

Felölősséggel dönteni

A következő kérdés ez volt: Ha ma lennének a választások, elmennél-e szavazni? Volt olyan válaszadó, aki bár április 6-án nem menne el választani, de ha aznap lett volna a választás, amikor ezt a kérdőívet kitöltötte, akkor elment volna választani. Biztosan szép nap volt az a keddi, így hát lett volna kedve egyet választani. Itt a két korábbi részvételre vonatkozó adat kicsit közelebb került egymáshoz, ugyanis kevesebben, már csak 57-en mentek volna el aznap szavazni. Az utolsó kérdés arra vonatkozott, ha így hirtelen felindulásból el kéne menni választani, tudná-e a diák, kit választ. Ezzel kapcsolatban meglepően nagy volt a bizonytalanság: a többség, 57 diák, nem tudja még, kit választana. Érdekes volt azért azt is olvasni, hogy voltak olyanok is, akik bár nem mennek el szavazni, de tudják, kit választanának, ha mégis...

Kezünkben a jövő? Úgy gondolom, hogy amikor meg kellett indokolni a döntés értelmét,

bizonyos válaszokból látszott, hogy vannak olyanok, akiket valóban foglalkoztatnak a választások, és tudják, hogy súlya van a döntésüknek. Látszik, hogy igyekeznek tájékozódni,

és míg természetesen nagyon fontos számukra szüleik, családjuk véleménye, azon is dolgoznak, hogy több forrásból önálló nézeteket alakítsanak ki. De sokan annál a kérdésnél, mely a

választások tétjéről szolt, nem is méltattak válasza. Ők „csak úgy” elmennek majd választani. Vagy, reméljük, addigra rájönnek, hogy ez miért fontos. **VANKÓ LÁZÁR BENCE**

„A szenvedésben is ott van az oltalom” – Önkéntesen az önkéntességről –

Már közel négy éve, hogy iskolánkban elindult a Fadiiné Eizen Erika tanárnő által koordinált önkéntes program. Az elején még csak a Tappancs Állatmenhelyre jártak a lelkes diákok, aztán volt, hogy az öregek otthonában szerveztünk szöszmötölőt, és olyan is akadt, amikor a családok átmeneti otthonában gazdagítottuk az ünnepeket, sőt, tanáraink gondoskodó figyelmét nem kerülik el a hajléktalanok sem. Emellett persze több városi vagy országos kampányban is részt veszünk.

A tavalyi cipősdoboz-akción a 11. c osztály állította össze a legtöbb csomagot, ezért ajándékutalványt nyert. A nyerevény egy részét jótékony célra ajánlották fel. Segítséget kértek Katonáné Berki Ildikó tanárnőtől, aki felvette a kapcsolatot a családsegítő szolgálattal. Számos nehéz helyzetű család közül választották ki azt, ahol a legnagyobb szükség van rá. Az osztály képviselőjében Molnár Dzszenifer és Fakli Flóra, Tóth Ágnes családsegítő segítségével februárban átadták az ajándékutalványt a családnak. Az édesanya és gyermeke nagyon örült. Biztos, hogy jó helyre került. **FAKLI FLÓRA**

Mindannyian hallottuk többször: „Nem baj ha nem tudsz eljönni, csak valamivel járulj hozzá – például süss egy tálca süteményt!” Nemes dolog segíteni másokon, ám úgy gondolom, hogy csak akkor tegye az ember, hogyha szívből jön, hogyha közben érez is valamit. Volt, hogy előfordult velem néhány éve, hogy az utolsó pillanatra hagytam egy ajándékvásárlást vagy éppen a sütést egy programhoz, és persze az utolsó percekben kinek van kedve ajándékért szaladgálni és összedobni egy sütit? Ugyan megtettem, mert „kötelességem” volt, de a sors is úgy akarta, hogy fél tálca sütemény légegett, és az ajándék átadása után sem az a boldog, elégedett arc fogadott...

Én akkor értettem meg, hogy ha valakinek örömet tudok okozni, az nem abból áll, hogy veszek neki valami méregdrága dolgot, és kapkodva-idegeskedve sütök neki egy teljesen jelentéktelen süteményt. A titok az érzésekben rejlik. Ezt csak azért meséltem el, hogy megértse minden egyes ember, hogy nem azért kell önkéntesen vállalni azt, hogy eljön egy karácsonyra vagy farsangra mert valaki úgy akarja, hanem azért, hogy örömet okozzon,

nemcsak másoknak, hanem saját magának is. Nemrég a családok átmeneti otthonában voltunk farsangozni. Már elég sok ünnepet megéltünk ott, és szinte barátként fogadnak az ott lakók. A kicsik várják, hogy mi is részt vegyünk a játékokban, a felnőttek pedig örömmel beszélgetnek velünk bármiről, és ők is részt vesznek minden farsangi programban. Miután eljöttünk, megleptek minket egy kis porcelán álarccal, amit a gyerekek festettek ki. Ezekért a pillanatokért megéri önkéntesnek lenni. De mi van azokkal a diákokkal, akiknek az ötven óra önkéntes munka kötelező? Vajon ők is majd így viszonyulnak ehhez a dologhoz? Most szinte csak azok az évfolyamok járnak el az önkéntes programokra, amelyeknek nem is lenne kötelező. Persze mindenki döntse el magában, hogy miért nem jár el ilyen helyekre. De aki sosem tanul meg szívből adni, az sosem fog tudni kapni sem... **CSIZMADIA EDINA**

„Láttatok már?”
A belső vizsgák növekvő izgalommal töltik el a diákokat

Tanárszemmel

Úgy gondoltam, fontos körülmény a kérdést több szempontból is, ezért először Magi Máriaának, a történelem munkaközösség vezetőjének véleményét ismertem meg a témával kapcsolatban: „Fontosnak tartom, hogy a tanulók vizsgarutint szerezzenek az érettségihez, legyen szó akár a felkészülésről, a tételek kidolgozásáról, az alkalomhoz illő megjelenésről vagy magáról a vizsgahelyzetről. Ezen kívül egyértelműen érzékelhető, hogy a belső vizsgák által a diákok motiváltabbak az egész éves tananyag memorizálásával kapcsolatban. Persze az sem elhanyagolható szempont, hogy az ilyenfajta vizsgáztatási rendszer nagymértékben hozzájárul az iskola komolyabb városi megítéléséhez is.”

Érdemes megjegyezni, hogy idén újtáaszám-ba megy az a bizonyos 25% is, hiszen most már a vizsgák nem „csupán” két témazáró jegyet fognak érni, hanem az egész éves teljesítmény negyedét fogják kitenni. Ennek ellenére Magi Mária tanárnő – aki volt bárdosos tanulóként átlátja a helyzet mindkét oldalát – álláspontja erről a módosításról is egyértelműen pozitív.

„Az ajtó előtt türelmetlenül tömött sorokban”

Belső vizsgák: áldás vagy átok?

Február elejétől mindannyiunk számára megtekinthetővé váltak a belső vizsgák témakörei iskolánk honlapján. Az év végi vizsgák a 8. osztályosoktól kezdve a 11. évfolyam tanulói át mindenkit érintenek. Számonkérések ideén magyar nyelvből és irodalomból, történelemből, illetve a nyelvi előkészítő évfolyamoknak angol és német nyelvből lesznek. Mind az írásbeli, mind a szóbeli záróvizsgák – valószínűleg sokunk nagy bánatára – a májusi írásbeli érettségi vizsgaidőszak idejére esnek majd. Felmerülhet a kérdés, hogy vajon tényleg igaz-e az a diákszájon forgó mondás, miszerint „Mindenki egészen addig várja az érettségi szünetet, míg végzős nem lesz”.

„Szerintem ennek az újításnak a legnagyobb előnye az, hogy egységesíti az év végi osztályzást, továbbá sarkallja a diákokat a lehető legjobb eredmény elérésére.”

Diákszemmel

Habár néhányan haszontalan nyűgnek tartják az egész, belső vizsgák körüli felhajtást, sokan összetettebbnek gondolják a kérdést ahhoz, hogy ennyire sarkított véleményt formáljanak. Éppen ezért interjúm másik alanya Pataki Petra Gabriella volt a 10. osztályból, aki megosztotta velem meglátásait. „Úgy gondolom, hogy mint mindennek, a záróvizsgáknak is két oldala van. Egyrészt hasznosnak tartom, hiszen felkészít minket az érettségire, illetve felméri, hogy mekkora tudással rendelkezünk egy-egy tanév végén. Mindazonáltal egy kicsit soknak tartom azt a 25%-ot, hiszen ha valakinek rosszabb napja van, vagy éppenséggel belenyúl egy nehezebb tételbe, akkor az eredmény túlságosan is leronthatja az egész éves teljesítményét. A vizsgák időpontjával is úgy vagyok, hogy örülök, amiért lesz időnk készülni rá a szünetben, viszont ennek az egy hétnak pont az lenne a célja, hogy minél többet tudjunk pihenni.”

Ha vigasztal bárkit is, ez az időszak tanároknak sem csupa móka és kacagás. Bárhogy is nézzük, a belső vizsgák iskolánk részévé válnak, melyeken megszoksz-vagy-megszoksz alapon kénytelenek vagyunk túlesni. Tudom tanácsolni, hogy az a tudat éltsen minket – bárki bármit mond –, hogy végzős korunkban igenis nagy segítség lesz ez a gyakorlati tapasztalat. Addig is kitartást kívánok a felkészüléshez, és sok sikert a vizsgákhoz!

SZABÓ NAPSUGÁR

„Keveredek, belehabarodom, belefeledkezem”

– avagy a törékeny memóriáról –

Emlékeztünk az agyunkban elszórva található. Az információk az agy több részében oszlanak el. Az idegi kapcsolatok alkotta hálózat a különböző típusú információkat dolgozza fel és tárolja. Attól a perctől kezdve, hogy valamit meg akarunk jegyezni, egyidejűleg számos kapcsolat aktiválódik, ezért az agy jelentős területe részt vesz az emlékek feldolgozásában. A világról szerzett ismereteket tároló memóriáért felelős területek a nagyagykéregben vannak. A kisagy a mindennapos tevékenységekhez kapcsolódó készségszintű emlékezésben játszik szerepet. A limbikus rendszer ad helyet az epizodikus memóriának, mely a kiemelkedő eseményeket őrzi meg. Ennél a résznél fontos megemlíteni a hippokampusz szerepét. A hippokampusz az agyunkban a limbikus rendszerben található. Feladata az emlékezésben az új emlékek tartós emlékként való tárolásában van.

A memóriazavarok alatt leggyakrabban az emlékezet részleges vagy teljes kiesését ért-

jük. Léteznek kevésbé gyakran előforduló és kevésbé ismert memóriazavarral kapcsolatos problémák is, mint a hipermnézia, a paramnézia és az ekmnézia. Az amnéziát a szakemberek tovább osztályozzák kiváltó okok alapján. A retrográd amnézia azt jelenti, hogy az illető nem tudja a balesete, betegsége előtti eseményeket felidézni. Az anterográd amnézia esetében az illető a baleset, betegség utáni időszakokra nem emlékszik. Ezen típusú amnézia során lehetetlen új ismerteket szerezni vagy a régebbiekhöz hozzáférni a betegség megjelenésétől kezdve. A retrográd és az anterográd amnézia kiváltó oka az, hogy az agyon a koponyában lévő csontos kidudorodások sebet ejtenek. Ilyenkor általában a temporális lebeny sérül. A temporális lebeny meglehetősen fontos a hosszú távú memória tárolásában. A pszichogén amnéziát stressz vagy trauma váltja ki az idegrendszer károsodása nélkül. Egy érdekes amnéziaforma a gyermekkori amnézia. Ez azt jelenti, hogy nem emlékezünk saját gyerekkorunk történéseire, de azok akár lényegesen befolyásolják életünket. A fejlebb már megemlített kevésbé ismert memóriazavarral kapcsolatos problémákra is kitérnék. Hipermnézia saját emlékeinknek abnormálisan erős megléte a tudatban. A hipermnéziában szenvedő egyének életüknek minden pillanatára emlékeznek. A paramnézia azaz a déjá vu, a memória érzéki csalódása. Már látott és már átélt dolgok benyomását kelti, vagy ennek az ellenkezőjét: az ismert környezet idegennek való érzése. Az ekmnézia az Alzheimer-kór egyik tünete, amikor a beteg egy múltban történt eseményt úgy él át, mintha a jelenben történné.

Egészségérzésünk és identitásunk fenn-

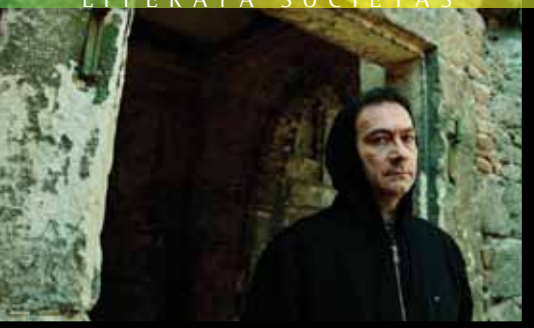
AZ EMLÉKEK ELŐHÍVÁSÁNAK GYORSASÁGÁT FEJLESZTŐ JÁTÉKOK

A gyors előhívást fejlesztik az asszociációs képességre építő játékok, mint a „repül a...”, „repül a...” vagy az ország, város...”, illetve mindenféle szólánckok. A kereső előhívást fejleszt a barkochba vagy a scrable. Ide tartoznak a kvíz-játékok is vagy a keresztretjtvény. A lassított előhívást a térkirakók, a Tangram-játék vagy a Rubik-kocka erősíthetik. A produktív előhívást is erősíti a barkochba, a sakk- vagy bridzsfeladványok, vagy a képfelismerések kevés részlet alapján.

tartásának kulcsa az emlékezet, mely hidat képez múltunk, jelenünk és jövőnk között. A múltbéli élmények felidézése jóllehet nem mindig tökéletesen pontos, egyrészt lehetővé teszi a jelenben zajló események értelmezését és az azokra való reagálást, másrészt pedig irányt mutat a jövőre vonatkozó döntések meghozatalában. Emlékezet hiányában mindig elől kellene kezdenünk mindent, segítségével azonban egyfajta folyamatosságot és előrehaladást tapasztalunk az életben. Előfordul, hogy összeomlik az emlékezet egysége, kiesnek fejünkben frissen megszerzett, új információk, és nem emlékszünk régen történt vagy megtanult dolgokra.

Élete első éveire nem minden ember emlékszik tisztán, vagy nem is emlékszik azokra az időkre. Vajon miért van ez? A hippokampusz életünk első három évében nem fejlődik ki teljesen, így aztán nem működik megfelelően. Az emlékek ugyan elraktározódnak a hosszú távú emlékezetben, de előhívásuk már gondokba ütközik. Az első évek folyamatos növekedése közepette a hippokampusz ugyanis elveszíti a fonatot, és nem emlékszik, hogy hová is raktározta el ezeket az emlékeket. Ahogy a hippokampusz gyarapodása lelassul, elménk is jobban tudja követni, hogy melyik emlék hova került, és hogyan lehet előhívni, azaz a hosszú távú emlékezet egyre magasabb szinten kezd működni, ahogy a gyermek átlépi a 3 éves kort. Véleményem szerint fontos, hogy vigyázzunk memóriánk épségére. Ha egyszer elveszítjük emlékeinket, azok nem fognak, vagy csak sok idő múlva fognak visszatérni. Memóriánkat folyamatosan dolgoztatnunk kell, hogy ne épüljön le.

DEMETER DIÁNA

FORRÁS: INTERNET

Hármas-oltár

Borbély Szilárd (1963–2014) emlékére

[a parkba'

A fák között ha sétál egy alak csak tudni azt hogy ott hogy ott halad a fák között alakja átszűrődik ahogy levél levél közé ütődik vagy még korábban még amikor a tél a hóba hull az árnyékba alél a fák között a parkot átszövik a fák között a semmibe szövik.

[ha menni kell

Ha menni kell oly jó voln még maradni elüldögelni még egy kicsikét beszélgetni hallgatni erről arról a döntő pillanatot halogatni mely eldöntetett volt már hamarabb de most mégis oly jó voln még maradni hogy együtt legyen még a volt a van hogy múltjon is maradjon is ami lesz minden legyen minden múlhatatlan és tartson tovább még a lehetetlen az üldögelés és ami lehetne.

[van amit

Van amit szeretek és van amit nem a szavakat ha játszhatom velük szeretem és nem ahogy a sétát és minden mást és magamat hagyom hogy múltjon el meg ez meg az amaz ahogy majd visszatér ami elhaladt.

(A versek az 1995-ben megjelent Mint. Minden. Alkalom. című kötet darabjai.)

A kiváló író-költő-irodalomtörténész tavaly a TUDOK-döntőn a magyaros zsűri elnökeként a Bárdosban fogadhattuk. A képen Dobrova Zita és Sívágó Gyuláné Kati néni zsűritagok, valamint Kiss Adél és Fadilné Eizen Erika tanárnő társaságában

FOTÓ: NAGY TAMÁS

ESCHER-GRAFIKA AZ INTERNETRŐL

Tekintetem a távolba réved. Vonzza a meszszeség, az ismeretlen tájak, a pehelykönnyű báránnyelűvel telt égbolt és a jéghideg csilagmezők. Szemlélem a világot, és próbálom megfejteni a titkot, melyet magával hordoz minden élő s élettelen.

SZIKLATRÓNOM, melyet az idő vasmarka faragott az elemek segítségével a durva kőzetből testem formájára, a Szirten magasodik, ahol a szél zúgása, a távoli mennydörgések robaja, a föld reszketése, a hullámok morajlása, az odalente nyugsgó város zaja és a végtelen űr lüktetése mind egyetlen, kaotikus dallammá vegyül. Ebben keresem a rendet. A logikát a logikátlanságban, a szépséget a világ zűrzavros kavalkádjában és a választ a világ minden egyes rezzenésében. Míg szememmel a végtelent szemlélem, füleimmel a káosz szimfóniáját hallgatom, testemmel pedig a világegyetem ritmusával próbálom összhangba kerülni, elmémben hirtelen felismerés tör fel. Bár nézek, mégsem látok, hallgatok, de nem értek, testem pedig teljesen érzéketlen a külvilágra. Amint erre ráeszmélek, tekintetemet magam elé irányítom, hallásomat beszűkítem, és egész testemmel csak a közvetlen környezetemre fókuszálok. Egy pillanatig semmi sem történik. Az üres sötétségben lebegek. Nem érzékelek senkit és semmit. De aztán, mint az atomrobbanás áraszt el a töménytelen adatmennyiség. A szemembe reflektorok suhanó, retinaégető fénye robban be, a füleimet motorbögés, dudálás és dühödő káromkodás bombázza, miközben testemet acélötvezetek préselik össze, csontjaimat rípiyára törve, szilánkos, véres masszává.

A Szirt eltűnt álom, és most itt va-

gyok a városban, ahol végre látok, hallok, érzek, azonban úgy tűnik, hogy az a környezet el akar pusztítani. Mintha az emberek, akik közé lekerültem, nem lennének képesek arra, amire én. Talán mind vakok és süketek, vagy egyszerűen csak nem érdekli őket az, hogy itt vagyok. Akárhogy is, innen ki kell jutnom! De amint meg akarok mozdulni, rájövök, hogy ezzel lesz egy kis gond, hiszen az acélgépezet teljesen összetörte a testemet. Azonban felismerek egy másik dolgot is. A lelmem ép és szabad, így az egyetlen kiút ebből a rémálomból az, ha befelé fordulok, magam felé. Miután a körülöttem tomboló zűrzavart sikerül teljesen kizárnom a tudatomból, egy csendes, napfényes réten találok magamat. Körülöttem hatalmas kőoszlopok sorakoznak több koncentrikus kört alkotva. Mellettem egy kötőm hever, amelyet össze-vissza tekerő mintázat díszít. Leülök rá, szememet behunyom, és azonnal teljes nyugalom áraszt el. Itt semmi sem zavar. Magamba merülök nem törődve a világgal, annak titkával vagy az emberekkel. Csak én vagyok és a gondolataim. Ahogyan elmélkedek, egyszerre hideg fut végig rajtam. Először nem veszem figyelembe, mert nem akarom megtörni a gondtalan békességet, melyet oly nehéz volt megszerezni. De a hideg kezd egyre elviselhetetlenebbé válni, így kénytelen-kelletlen körülnézek, és látom, hogy a kövek összezárultak körülöttem, létrehozva ezzel egy többrétegű falat, amely lassan elkezdett fölém magasodni, hogy végül kupolaként összezáruljon a fejem felett.

A fény egyre kisebb helyen jut be, miközben én egyhelyben állok, és egyetlen dolog tart vissza attól, hogy teljes erőmből megpróbáljak kitörni. Egyetlen egy kérdés. Vajon megérené?

„Hogy az élet nem járték, hát hiszi a piszi”

– Könyvajánló kisebbeknek –

Mindenkinek szívesen ajánlom a 39 kulcs című könyvsorozatot, aki szereti a rejtélyeket, a rejtvényeket, az izgalmakat és a kalandokat.

A történet Grace Cahill végrendeletével kezdődik, amit Grace öt perccel a halála előtt megváltoztatott...

„Ügyvédje elővette a másik változatot, ami hét éve az asszony legféltettebb titka volt. Hogy tényleg lesz-e olyan örült, hogy használja is, William McIntyre nem tudta.

– Asszonyom – kérdezte –, biztos benne?

– Igen, William – minden lélegzetvétel fájdalommal volt. – Biztos vagyok benne.

Grace kinézett az ablakon, végigjárta tekintetét a birtok napsütötte mező felett. A macskája, Saladin odafészkelte magát, mint végig a betegsége alatt, de a jelenléte ma nem volt elég, hogy Grace jobban érezze magát. Olyan események elindítására készült, amelyek romba dönthetik az egész civilizációt...

Az értesítéseket kiküldték, és a Cahill család tagjai meg is érkeztek a végrendelet felolvasására. William McIntyre felolvasta a végrendeletet. A végrendeletben egy kalandon való részvétel és egy egymillió dolláros csekk szerepelt. A Cahill család tagjai két lehetőség közül választhattak. Vagy megkapják örökségül az egymillió dollárt és elcsúsznak, vagy megkapják... az első kulcsot. Kövesd nyomon Amyt és Dant a 39 kulcs utáni hajszában, hogy megtudd, milyen kihívásokkal kell megküzdeniük! A sorozatban rengeteg izgalom, rejtély, életveszélyes helyzet és utazás van. Ezek mellett megismerkedhettek a Cahill-családfával, a történetükkel és a főszereplőkkel: Amyvel és Dannel. Mindkettőtől tanulhatunk: Dan kiváló anagramma-megfejtő, Amy pedig nagyon művelt.

Aki elolvassa az első könyvet, az biztosan el fogja olvasni az egész sorozatot.

PATAKI ZSÓFIA

„Ahol a holtak a harangot kongatják”

– Jancsó Miklósról emlékezünk –

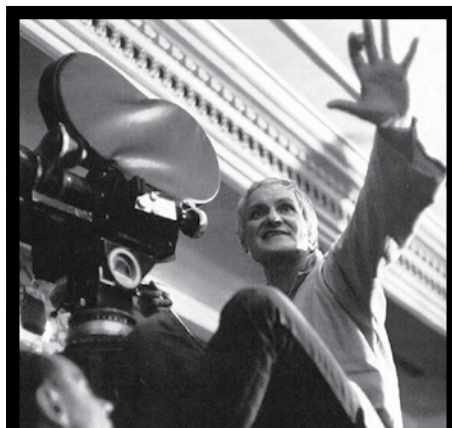
Ez év januárjában hunyt el a kiváló, nemzetközileg is elismert filmrendező, Jancsó Miklós. „Egy zseni ment el, aki mindent tudott a filmről, a történelemről, az országról” – emlékezett Mészáros Márta, Kossuth-díjas filmrendező.

Jancsó Miklós 1921. szeptember 27-én született Vácon. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után jogot hallgatott Pécsen, azonban diplomáját Kolozsvárott szerezte 1944-ben. A diploma megszerzése után viszont jogi pályára helyezett a világháború és a hadifogság következtében. A háború befejeztével beiratkozott a Filmművészeti Főiskolára Budapesten, és itt szerzett 1951-ben rendezői diplomát.

A film peregni kezd

Jancsó Miklós filmrendezői karrierjét filmhíradók rendezésével kezdte. 1954 és 1958 között aztán már számos rövidfilmet készített. Ezek a néhány perces kisfilmek remek lehetőséget kínáltak Jancsónak, hogy tökélyre fejlessze a filmyártás technikáját, miközben arra is lehetősége nyílt, hogy körbeutazza Magyarországot, s első kézből értesüljön a magyar társadalom helyzetéről.

1958-ban készítette el első nagy játékfilmjét A harangok Rómába mentek címmel. A film még sok szakmai és ideológiai problémát hordoz. A következő film, az Oldás és kötés már kiforrott alkotás, de az igazi ismertséget és elismerést a Szegénylegények (▶ képünkön) jelentette. 1966-ban mutatták be először a cannes-i nemzetközi filmfesztiválon, s azonnal hatalmas sikert aratott. Ahogy Fábri Zoltán fogalmazott: „talán a legnagyobb magyar film, amit valaha is rendeztek”. Derek Malcolm pedig a világ száz

legkiválóbb filmje közé sorolta. A Jancsó-filmek jellegzetességei közül már ebben a korai alkotásban is fellelhetők az elegánsan koreografált jelenetek, a sokszínű történelmi utalások. Filmjeinek gyakori témája később is a hatalom általi elnyomás. Munkái gyakran allegorikus jelentéssel bírnak a kommunista hatalom által megnyomorított Magyarországra nézve. Ahogy azt Mészáros Márta mondta: „nemcsak azért volt sikeres, mert jó filmeket csinált, hanem a műveiben tetten érhető tudás miatt is: olyan információkat adott Magyarországról, amely az egész világ számára érdekes volt.”

Reflektorfényben

A szintén Cannes-ban bemutatott filmjei, a Csillagosok, katonák (1967) és a Fényes szelek (1968) után a Még kér a nép a legjobb rendezés díját hozza már meg Jancsónak, majd miután a cannes-i ítések még négy filmet megismertek (Szerelem, Elektra; Magánbűnök, közkerécsök; Magyar rapszódia; Allegro barbaro), a rendezőt 1979-ben életműdíjjal részesítették. Jancsó Miklós filmjeiben a hetvenes években egyre nagyobb teret nyert a szimbolizmus és a többletjelentés. Alkotásainak mondanivalója egyre összetettebbé vált, képi világa egyre emblémaszerűbbé.

A szíve aztán egy jó évtizedre Olaszországba húzta, s amikor visszatért, új korszakot nyitott a magyar filmtörténetben. A Szörnyek évadja (1987) vagy a Kék Duna keringő (1992) ennek az időszaknak a markáns alkotásai. A tudatunkba beégett, legtöbbször az alkotótársával, Hernádi Gyulával készített filmek hosszú évtizedei után a rendszerváltást követően a Jancsó-filmvilág is megváltozik. Kozák András vagy Madaras Józsefet nemcsak kényszerűségből váltja fel Kapa és Pepe (például: Nekem lámpást..., Anyád! A szűnyogok), s a filmekben Cseh Tamás helyett az új idők új dalait fújja Lovasi András vagy épp a Bélga. Utolsó filmjében, a 2010-es Oda az igazságban visszatér a történelmi parabolához: a látszólag Mátyás király korát idéző filmben az uralkodó neve el sem hangzik...

Jancsó Miklós 2014. január 31-én, 94 évesen hunyt el Budapesten. Halálával az ország egy tehetséges, páratlan embert veszített el.

SEMPERGER EVELIN

FOTÓK: INTERNET

„Valahogy azt súgja az ösztönöm: jobb, ha magamba költözöm”

– Tóték a Népházban jártak –

Örkény István abszurd drámái közül számomra a legkedvesebb a Tóték. A könyvet olvasva persze nem gondolja az ember, hogy egy színházban a rendező ennyire jól vissza tudja adni azt az élményt, melyet a dráma nyújt.

Bár sokan idegesítőnek tartották, véleményem szerint meglehetősen szórakoztató volt a február 13-i előadás, a Győri Nemzeti Színház vendéggjátéka. A Csik György által tervezett díszlet igen praktikusnak és sok szempontból érdekesnek tűnt. Rengeteg ablak és ajtó nyílt-csukódott a kis helyiségekben, talán a dobozszerűséget is imitálták ezzel a színpadi képpel. Tóték háza is részben valóságként tárult a szemünk elé, szinte ugyanezeket a díszleteket képzelhetnénk el olvasás közben (a tér közepén egy asztal székekkel, később persze a margóvágóval, a jobb oldalon egy fotel, ablakok, három ajtó, minden rendkívül egyszerű). A falain azonban a szabadság ígérete látszik: kék, bodorodó felhők. Ha a két szelét a díszletnek behajtották, és kicsit mozdult a forgószínpad, akkor vagy Tomaji plébános vagy Cipriani szobájába nyertünk betekintést. Ez a hajtogatás szintén jól példázza a család bedobozolt világát.

A Funtek Frigyes rendező által megkomponált világban a színészek természetesen és a szerephatárait kitágítva játszották el a szerepüket. A két főszereplő, Ungvári István (Tót Lajos) és Csankó Zoltán (Varró őrnagy) groteszk párharcát izgalmasan egészítette ki a többi színész játéka. Menczel Andrea nagyon hitelesen adta a buta kislányt (Ágikát), és érdekes, szikár, kemény Mariska volt Varga Mária. A Tót családon kívül, minden szereplő, a postás, a pap, és a térség „pszichiátere” is nagyon modernre formálták szerepüket. Utóbbi alakítás, Sárkózi József Ciprianija egészen kiemelkedő volt.

Nem csak színházi élményben volt azonban

részünk. Többször volt már alkalmunk arra, hogy az előadás előtt és után a Kontraszt Műhely foglalkozásain vegyünk részt. Így volt ez a bérlet első előadása, a Rokonok esetében is. Most a Tóték középpontjában álló Tót Lajos és családja áldozathozatala apropóján az előadás előtt és után is rengeteg kérdést boncolgattunk: meddig terjedhet el az udvariasság? Milyen szükségletek nélkül nem bír az ember létezni? Mikor kell azt mondani, hogy elég? Melyik az a tisztség, amely feljebb való, mint a másik? Arra is lehetőséget kaptunk, hogy értelmezzük, és játékos módon továbbgondoljuk a történetet, vagy beleképzeljük magunkat az adott szituációkba. Jobban érthető talán, ha

kiemelünk egy kérdést a foglalkozásról: „Te milyen esetben és kinek mondasz ellent, hogyha valami sérti az önbecsülésedet?” Nos, erre a kérdésre sokan különféle válaszokat tudnának adni. Vannak, akik beletörődnek, és viselik a rájuk rótt terhet, vannak, akik felismerik a problémát, és egyszerűen kiszállnak belőle. Az emberek sokszor belekényszerülnek olyan helyzetekbe, amikbe nem is kellene. Ha Tót úr már az elején lefektetné a szabályokat, akkor talán nem jut el addig, hogy a düh és a harag tetté alakuljon át. Nem a darabbéli Tótról beszélünk most már természetesen,

csak a hétköznapokról. Az abszurd darab lényege, hogy az abszurd világban erre nincs lehetőség.

CSIZMADIA EDINA

„Minden olyan, mint-ha az volna, ami, de mégsem”

Észszerű változtatások helyesírásunkban

Ahogy azt Raffai Sarolta, a József Attila-díjas irodalmár mondta: „Csak a holt nyelv nem változik, anyanyelvünk szüntelenül.” Felmerülhet tehát a kérdés, hogy miért vártak az MTA tudósai ily hosszú időt egy új, bővített helyesírási szótár kiadására. Ugyanis az a szabályzat, mely oly sokunk polcain díszleg, 1984 óta nem változott lényegében egészen mostanáig. Hogy mik lesznek a bevezetés után megtanulandó újdonságok, az kiderül KIS DÁVID összeállításából.

Mint azt sokszor megtanították nekünk, a magyar helyesírás négy alapelvre épül. Ezeket most nem sorolnám fel, hiszen mindenki nagyon jól tudja, ehelyett egy rövid mesét közölnék, melybe igyekeztem belecsempészni az újításokat, és persze végig küzdöttem a szövegszerkesztőbe épített helyesíráellenőrzővel. Most még igaz van...

Január 1-jén (BÜÉK) és aztán február 1-én egy kedves ismerősömmel, Mariann-nal elmentünk az Odeon Moziba, ahol egy dühhel túlfűtött akciófilmet néztünk meg. A film Jyväskyläben, a Holló Sörözőben játszódik, egy szarvasmarhatenyésztéssel foglalkozó család főszereplésével. A család kölcsönfelvételét a CIB-bankban egy bankrablás szakította félbe. A film olyan fantasztikus volt, hogy mindkét napon kétszer néztük meg: 13.15-kor és 18.30-kor.

Egy kis „szarzáságot” is beépítve, segítve azoknak, akik nehezen boldogulnak, elmondom, hogy miről is van szó. Vannak olyan megtanult szabályok, melyeknek továbbra is hasznát vesszük, de az új helyesírás megengedőbb, és több alakváltozat is elfogadott lesz. Ezekben az esetekben a nyelvhasználók győztek: a gyakori, bár eddig helytelen alakok felülírták a helyeset. Néhány toldalékolási szabály például a kijítéshez idomul: választhatjuk a kijítésünknek megfelelő alakot ahogy a dühhel esetében, úgy a tekintget esetében is. Változik egyes, keltezés kifejező számnevek toldalékolása is, de aki a régebbi formulákat szereti (1-jén), annak jó hír, hogy azok továbbra is érvényben maradnak. Intézményi egységek, mozik vagy például sörözők nevét lehet majd „hagyományosan”, illetve az új szabályzás szerint is írni (ezek eddig csak intézményszerű létesítményeknek minősültek, nem intézményeknek). Az óra és perc megadásakor az eddig szabályos pont helyett a kettőspont is elfogadott lesz. Végül a majdani szakdolgozataimban, hogy spórolhassak pár milliliter tintát, az oldalt rövidíthetem o.-nak, illetve old.-nak is, valamint a lásd kifejezést lehet l.-ként és ld.-ként is jelezni (az lsd. továbbra sem lesz elfogadott).

Nincs azonban alternatíva néhány új szabály esetében, ezekre majd gyorsan át kell szoknunk. Az idegen nevek analógiájára a hosszú mássalhangzóra végződő magyar keresztnemekhez is kötőjellel kell kapcsolni az azonos betűvel kezdődő toldalékot (Mann-nal, Mariann-nal). Ha a betűszó utolsó betűje ugyanazt a szót jelzi, mint ami az utótag, kötőjelet kell használni, mint a bankos példa esetében. A betűszókkal kapcsolatos a b. ú. é. k. kötelező leváltása BÜÉK-ra is. A -szerű elemet a szóösszetételek mintájára kell majd írni, vagyis jelezni kell a szavak határát (ézszerű). A szövegszerkesztők csudavilágának köszönhetően nincs többé felmentés: az idegen szavak mellékjeleit ezentúl nem lehet elhagyni, ki kell írni, ha van ilyen jel a billentyűzeten, ha nincs (hiszen a szimbólumok közül minden beszűrhető: Lódž). A karakterspórolás érdekében viszont hasznos lehet a hat szótagnál hosszabb kifejezések egybeírása, hiszen a jövőben minden, akár háromtagú és hatnál több szótagú ösz-

Makacsek József és Pataki Petra Gabriella nemcsak tudják a helyesírást, hanem országos versenyeken bizonyították is jártasságukat

DOBROVA ZITA FELVÉTELE

szetett szót egybe lehet írni (ez egyben persze nem jelenti azt, hogy az annál kevesebb szó-

tagszámú vagy hosszú kétszeresnek minősülő összetételeket kötőjellel elválaszthatnánk, az energiamegtakarítás és a mókás pácsó tehát marad). Az új szabályzat és szótár előreláthatólag még az idén megjelenik, de én nem hinném, hogy a régi változatot ki kellene hajítani, hiszen ezek a változtatások csak kis finomságok a nyelvben (és nem a nyelvtanulmányozatokban!).

A kiindulópont továbbra is az alapelvek biztos ismerete. Ám azoknak, akik mégsem ismernék az alapelveket, csak annyit mondanék: ld. a megfelelő nyelvtankönyvek megfelelő old.-án!

KÉPÜNK CSUPÁN ILLUSZTRÁCIÓ

– Kütyü báró kalandjai – „Legyen a gépnek halleluja!”

Manapság egyre többen használják a high-tech szót. Ezt akkor szoktuk mondani, amikor általában valamilyen szuper számítástechnikai eszközről van szó. Például telefon, számítógép, tablet, és ezek kiegészítői.

Kerek és lépések „Nyeljük a csíkokat, és a világ pajkos szellőként suhan” Kultúrélmény az E94.04 típuson

Az iskolába járás számomra mindennapi élményt jelent a Vértess Volán buszain. Minden úttal egy kicsit többet tudhatok meg a helyi hírekről, divatról, fontos eseményekről, pletykákról. Jegyvásárlás közben pedig kulturális élményben vagy oktatásban lehet részem. Ez sok örömet okoz az utazásban.

A piros-fehér festésű Ikarus E94.04-es busz reggel fél hétkor (már tizenöt éve!) pontosan gurul be, az új digitális táblával, „totemszloppal” jelzett megállóba. A négy buszvezető közül, tudjuk, ki lesz reggel, a mi vonalunkon a sofőr – ezt könnyen kiszámíthatjuk. Felszállok az általában már bemelegedett buszba, de azért a kabátom még szükségem van. Leülök törzshelyemre az első hármashoz. Elöttem a

A telefonok terén szerintem egy cégnek sikerült a legjobban felvenni a harcot az Apple-lal. Ez a cég mégpedig a Samsung. Millió meg egy fajtája van, de azon belül is a legismertebbek a Galaxyk. Amikre ez a cég büszke lehet, azok az S modellek. Napjainkban fog kijönni a legújabb „példány”, a Samsung Galaxy S 5, mely a jelenlegi állás szerint 200.000 forint lesz. Ez az a készülék, amely megérdemli a high-tech kifejezést, hiszen 16 GB tárolási, 2 GB RAM-ja van alapból, van rajta GPS, 2G, 3G, 4G, kamera: 16MP,

nagy üvegablak, a plüssfigurák (a csíkos gatyás majom, a hóember, a cápa és a kis padlószőnyeg az ablaküveg előtt), balra a buszvezető ül, jobbra pedig a zörgő fűtéseső. Ami a kellemes utazáshoz szükséges.

Nyomatásnyi kultúrélmény

Ezután kezdődik az izgalmas út. Megszokott helyemen ülve hallom a híreket: szerelem, házasság, válás, halál. A busz elrendezése lehetővé teszi a társalgást, nyitott 2-2 négyes ülése a különböző csoportok kedvenc helye. A közösségi buszt községi járatnak is hívhatjuk a sok ismerős arc miatt. A következő megállóhoz érve új utasok szállnak fel. Diákjárat, hiszen hétköznap a Tatabányára utazó tanulók választják. Munkába induló szaki és irodista egymás mellett utaznak. Beszélgetnek szakterületükről,

autofókusz, LED vaku, képernyője óriási (5.1 inch), de ennek ellenére mindössze 145 gramm az egész telefon. Nemrég egyébként kijött az iPhone 5 (szintén briliáns, praktikus telefon), de szakértők szerint az S 5 még ezt is felülmúlja. Idézve egy szakértőt: „A Samsung Galaxy S5 összességében egy kisebb evolúciós lépésőfok a család történetében. A legnagyobb újdonságát a régóta híresztelt ujjlenyomat-olvasója jelenti, amely az iPhone 5-ben használthoz hasonlóan az előlapi Home gombon bújik meg, azonban attól eltérően swipe típusú, azaz végig kell rajta húzni az ujjat. Ennél egyedibb újítás, hogy a hátlapi kamera alatt egy pulzusmérő szenzor is helyet kapott, amely jó szolgálatot tehet a kevésbé acélos egészséggel rendelkezőknek.”

Ezek a számítógépek már mindennapi eszközök. Az asztali gépeknél a „hóditó” a GAMER PC NANODOM V5. Ezt nemrég dobta piacra. Mostani ára: 2500 euro, vagyis körülbelül háromnegyed millió forint. A számítógépekhez tartozik a legtöbb kiegészítő. Ott vannak a játékok, mikrofonok, headsetek, egerek stb. Ezek sem olcsó mulatságok, hiszen ha csak a GTA 5-öt nézzük, akkor az kb. 15 ezer Ft. És ez még mindig csak egyetlen játék.

„A táblagép egy olyan hordozható számítógép, ami azok számára is egyszerűen kezelhető, akik korábban még nem használtak notebookot vagy PC-t. A táblagép elsődleges kezelési felülete a kijelzőként is funkcionáló érintőképernyője, amivel a billentyűzettel és egérrel rendelkező számítógépekhez képest könnyebben vezérelhetők a feltelepített programok.” Az olcsóbb tabok már 15 ezer, de a drágábbak 30-40 ezer Ft-tól kezdődnek. Határ pedig a csillagos ég, mert az Apple iPad mini Wi-Fi plusz Cellular 16 GB Black száznegyven ropogó ezresbe kerül. Ez is mutatja, hogy a tablet kategóriában az Apple nyert.

A kiélezett verseny a vevők kegyeiért pedig a mai napig, illetve holnapig, holnaputánig... tart.

hírekről. Egy anyuka és fia jegyet kérnek. Szokásos helyemen reggel félálomban ültem, amikor egy párbeszédnek lehettem tanúja és később részese is. Micsoda élmény! A felszálló jegyet kért a közművházig.

– Áh, a Vértess Agorájáig? – kérdezte kedvesen a sofőr, és tájékoztatta utasát a névváltozásról. – Igen, oda kérem – mondta a hölgy.

– Tudod, mit jelent az, hogy Agora? – kérdezte a sofőr.

– Nem.

– Közösségi tér, piactér.

A KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

A jegyet a rövid párbeszéd alatt elkészítette a nyomtató. Micsoda élmény! Nyomtatás közben kulturális információkat is megtudhatunk. A zsúfolt buszt látva helytel kínáltam meg a hölgyet és fiát.

Pihenés, kikapcsolódás

Egy egyetemista véleménye, már tizenhárom éve használja az E94.04-et: „A régi alacsonypadlós, zörgősablakú Ikarus-érzést nem pótolja, viszont annál talán jobb, mindenestre praktikusabb, télen melegebb. A sofőröket is megszoktam már. Nem szeretem, ha váltás vagy csere van. Nagyon szeretek vele utazni, sok reggel hangulatát juttatja eszembe, amiken a busz belső fénye alatt tudtam átnézni a magyart, matekot.”

A renovált Scania-Ikarus két rossz tulajdonsága az új nejlón ülészetek és a régi, hosszabb távon kényelmetlen ülések. Az utasok mégis szeretik. Az évek során megtudtam, mi az a három, amiért mindenki várja reggel a buszt. Ezek: megbízhatósága (A téli állandó problémák, a hidegebb hónapokban az ajtók záródási gondjaiban, azt szeretik, hogy ezek mindig megoldódnak. Ez is biztosítja az utasokat a vezető hozzáértéséről.), *stabilitása* (Nagyon stabil szerkezetű, nem imbolyog, ez ellensúlyozza az ülések kényelmetlenségét.), de a legfőbb értéke a társalgásra alkalmas kialakítása.

A már-már retro stílusúvá váló „hangulatvilágítás” és a motor morajló, duruzsoló hangja a reggeli és délutáni élményeim alaphangulatát adják meg. Ehhez hozzájárul a buszvezető, akiknek már vezetési technikáját ismerem, így sokszor nyugodtan ringat el hazafelé az agora, a guruló-élettér, a Scania-Ikarus E94.04.

JUHÁSZ ZOLTÁN

A vízilabda szépségei

Minden ember életében van egy olyan tevékenység, ami tökéletesen stresszoldó hatású a számára. Legyen az sport, zene vagy bármi, amiben örömet lelheti.

EZT AZ érzést jómagam a vízilabdában találtam meg. Teljesen az életem részévé vált. A mindennapos edzések fárasztóak, de ha valamit élvezettel, alázattal csinálunk, ezek a hátulütők elveszítik jelentőségüket. Az eltérő nemű és korosztályú csapatok már egy családdá nőttek ki magukat. Megvan mindenkiben a

kölcsönös bizalom, ami egy csapatjáték fő jellemzője kell, hogy legyen. Az évek során sokan kedvet kaptak ehhez a vízi sporthoz, így egyre bővül az egyesület létszáma. Viszont akadtak olyanok is, akik elhagyták a csapatot, vagy azért, hogy Budapesten kezdjenek bele céljaik elérésébe, vagy a lánycsapatban történt edzőváltás miatt más sportot választottak. Az egyesület tagjai között sokaknak komoly terveik vannak a jövőre nézve, egyeseknél már az olimpiára való kijutás is elhangzott célkitűzésként. A játékosok álmainak teljesülésében az edzők is nagy szerepet játszanak, hisz az ő tapasztalataikból, játékintelligenciájukból sokat átadnak tanítványaiknak, ezzel segítik őket útjukon.

Mindent összevetve, a vízilabdát bátran merem ajánlani főleg a fiatalok azon részének, akikben van kitartás, akarat, és szeretnének edzetté, valódi sportolóvá válni, valamint egy kitűnő közösségbe tartozni.

ANTALÓCZY DORKA

SPORTEREDMÉNYEINK 🏊 **ÚSZÁS** – A megyei diákolimpia döntőjében a III. korcsoportban 50 méteres mellúszásban 8. lett Pokorny Petra. A IV. korcsoportban 100 mellen első helyet szerzett Bábics Virág, 100 háton első helyen Kuklis Nóra, második helyen Antalóczy Dorka végzett. Pille százon első Bábics Virág, míg harmadik Pintér Petra lett. Gyors váltócsapatunk 4x50 méteren a dobogó tetejére állhatott. A csapat tagjai: Bábics Virág, Fekete Emese, Kuklis Nóra és Antalóczy Dorka. **LABDARÚGÁS** – A városi diákolimpiai döntőn csapatunk második lett. Keretünk: Hadobás Zétény Zsombor, Kutenics Gergő Márton, Pluhár Máté Mihály, Vaskó Géza Soma, Szabó Márk, Auerbach Martin, Drabon Barnabás, Halmi Csongor, Szattelberger Barnabás. **KARATE** – Az országos döntőben (Kumite, 53 kg) második lett Selmecsi-Tolvay Bernadett.

FOTÓ: ALTMANN SZILVIA

Már a következő megmérettetésre készülnek a megyei bajnokok

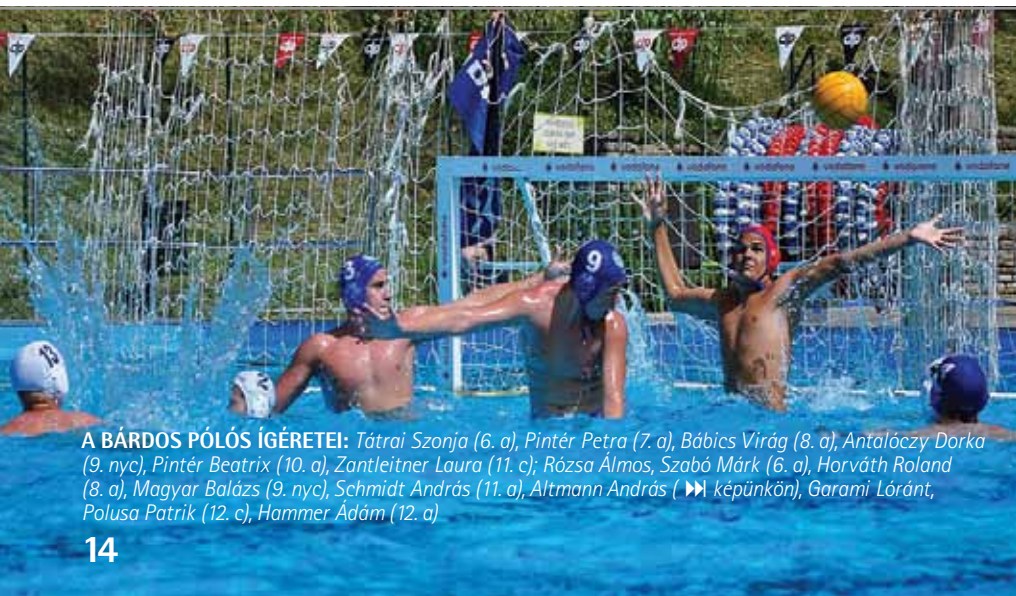
BÁRDOS-SIKER A MEGYEI RÖPLABDA BAJNOKSÁGON!

Ha röplabdáról van szó, egy igazi Bárdos-diákban mindig felélednek a remények. Örömmel mondhatjuk most is, hogy nem indokolatlanul.

Az idei évben iskolánk adott helyet a Megyei Röplabda Diákolimpia döntőjének. A több mint ötórás eseményre február 27-én került sor, és részt vett a Dobó Katalin Gimnázium csapata Esztergomból, illetve az Árpád és a Bárdos csapatai. A bemelegítés után az első meccs az Árpád és a Bárdos között zajlott. A játék öt szettből állt, amelyből kettőt az Árpád és hármat a Bárdos nyert, így ez a meccs a Bárdos győzelmével végződött. A következő meccset az Árpád Gimnázium nyerte 3:0-ra a Dobó Gimnázium ellen. Az utolsó meccs köztünk és a Dobó Gimnázium között 3:0-ra végződött. Az összesítésből kiderült, hogy az esztergomiaknak egy nyert meccsük sem volt, így ők kerültek a harmadik helyre. A második helyezett az Árpád Gimnázium lett egy megnyert meccsével. A tornát iskolánk nyerte két megnyert játékkal. Ezzel az első hellyel már újra, folyamatosan a hetedik alkalommal szereztük meg a megyei bajnoki címet. Az intézményvezető szép beszéde zárta az eseményt, majd kiosztották az okleveleket és az érmeiket.

Ezúton gratulálok csapattársaimnak, akik győzelmükkel bejutottak a területi döntőre: Lados Gabriella (11. d), Jurás Petra (9. c), Bácsági Júlia, Bakó Katalin, Szabó Klaudia, Lóczi Korinna (9. d), Csatlós Marietta (9. c), Szám Gréta (9. nyc).

CZVERKON HENRIETTA

A BÁRDOS PÓLÓS ÍGÉRETEI: Tátrai Szonja (6. a), Pintér Petra (7. a), Bábics Virág (8. a), Antalóczy Dorka (9. nyc), Pintér Beatrix (10. a), Zantleitner Laura (11. c); Rózsa Álmos, Szabó Márk (6. a), Horváth Roland (8. a), Magyar Balázs (9. nyc), Schmidt András (11. a), Altmann András (▶▶ képünkön), Garami Lóránt, Polusa Patrik (12. c), Hammer Ádám (12. a)

„Jobb egy Isten is, mint a semmi”

Az égi és a földi világ viszonya a Kispál és a Borz és a Quimby dalszövegeiben

1. rész: Föld, kaland, ilyesmi

A korosztályom számára a nagy sikerű Kispál és a Borz és Quimby együttesek dalszövegei elsősorban az ironikus és kritikus társadalmi reflexiók miatt népszerűek. Lemezeik, dalszövegeik címe is a hétköznapi mondanivalót támasztják alá, csak ezeket ismervé nem feltételeznénk, hogy mögöttük transzcendens tartalom húzódna meg. Kutatásomban azt próbálom bizonyítani, hogy a hétköznapi világ mögött meghúzódó transzcendens tartalom mindkét együttes szövegeiben kiegészíti a sokszor „földhözragadt” mondanivalót. Jelen változat terjedelmi okokból csupán egy-egy jellemző idézettel illusztrálja megállapításaimat.

A Kispál és a Borz 1987-ben induló pécsi diákenekarból vált országos hírűvé. A Quimby 1991-ben alakult Dunaújvárosban, és kezdettől fogva a nagyvárosi értelmiségi underground irányzathoz köthető. A két zenekar napjainkra igen népszerű minden korosztály körében.

A két együttes hangszerelése lényegesen különbözik, de mindkettő alternatív rockzenét játszik. Az alternatív rock (más néven alternatív zene, alt-rock vagy egyszerűen alternatív) a rockzene egyik műfaja, amely az 1970-es 1980-as évek fordulóján jött létre. Széles körben az 1990-es években terjedt el, és a punk rock nyomán megszületett underground rockot foglalja magába. Nincs egészében meghatározott, minden alternatív rockzenére általánosságban jellemző zenei stílus, de szövegeik más rockműfajok szövegeinél intenzívebben szól társadalmi problémákról, például drogról, depresszióról és – mondjuk – környezetvédelemről.

Mint két ilyen együttesre, egyértelmű, hogy a rendszerváltás előtt rájuk is jellemző volt a lázadás a szocialista állam és társadalmi berendezkedés ellen, de a kilencvenes évektől már megváltozott a helyzet, és így a lázadás iránya is megváltozott. A zenekarok szerepe módosult, a hibát már nem a ránk kényszerített, hanem a magunk által épített társadalomban, sőt sokszor magában az emberben keresik. Dalaikra sokkal jellemzőbb lett az útkeresés, és az a szándék, hogy szembenézzenek az élet nagy kérdéseivel. Mindkét zenekar dalszövegeiben hatáskeltő elemmé vált az égi és földi világ közötti kapcsolat, a lehetséges átjárás kérdése, amely különböző pontokon különböző esztétikai minőségekkel társul. A sokszor szépirodalmi igényű szövegek így mérik össze az egyszerű ember életét a sorssal és a végzettel.

Elsősorban azt vizsgálom, hogy a dalok milyen válaszokat adnak arra a kérdésre, hogy mi

az ember helye a világban. Azt remélem, hogy tanulmányom végére körvonala-zódni fog, hogy a két együttes dalai milyen üzenetet közvetítenek arra nézve, hogy mi az emberi élet: véletlenek lán-colata, genetikai probléma, társadalmi determináltság vagy esetleg ennél több: egy nagyobb világrend része, sors, illetve végtet.

„Néztem az embert, egy vírust láttam, a föld szívében dögvésszé váltan”

Az ember helyét a világban először a társadalomban, a hétköznapi dimenzióban vizsgáltam. Az ember maga alkotta világa sok ponton kritizálható. Említettem, hogy mindkét zenekar alaphangja ez a társadalombíráló szándék. Most csak egy-egy dal felelevenítésével utalok arra, hogyan mutatkozik ez meg a két együttesnél.

A Kispál és a Borztól a Van-e nálatok alkohol? című dalt választottam, melyben leltárszerűen fellelhetőek a hétköznapi visszasságok. Egyén és a vokál kettősségében a kérdés-felelet katetikus módszerével (kicsit az idegenbeszakadt és itthon maradt magyar hagyományos párbeszédeire emlékeztetve) az aktuális társadalomról vallott kritika a Kispál és a Borzra valló módon az ironia és cinizmus eszközeivel teljes tagadásként jelenik meg. A szöveg remek lenyomata egy magát idillinek hazudó operett-ország képének. Az operettdíszletek között feltűnik a falusi udvar zománcátlábjára, mely hirdeti, hogy minden rendben van ott, ahol az állandóan tévét bámuló kritikátlan, hullámozó tömeg hol az elvesztett tengerek és hegyek miatt kesereg, hol a zöld mozgalmak mellé állva teljesedik ki. A gázarak emelkedésének figyelemmel kísérése és az üres szokássá váló templomba járás pedig talán megóvja attól is, hogy valóban szembenézzen az élet végességével.

A Quimby Amit kergetek című szövegéből inkább azt emelném ki, hogy mindkét zenekarnak azokat a dalait érdemes most jobban megvizsgálni, melyekben a hétköznapi problémák említése mellett már megjelenik az ezek elől való menekülés gesztusa is, vagy amelyek az előbbi dalszövegnél jobban feszítik ki az emberi életet ég és föld dimenziói közé. A dalban szintén szorongó ironiával megidézett életformákat, taktikákat, menekülési útvonalakat szinte szempontrendszerként is használhatjuk a további gondolkodáshoz.

„Hát átlátok sok bonyolult csapdát, mégis belelépek mindbe”

A dalok sokféle variációban mutatják meg azt is, hogyan érezi magát az ember a világban:

gacsályi adrienn

minden ember más, ezért minden ember más magatartást képvisel ezzel a valósággal szemben. Néhány gyakran előforduló motívumot gyűjtöttem ki a szövegekből. Ezek szerint az ember általában véve bizonytalan, gyakran fél, maga sem találja a helyét a kusza, logikátlan világban.

Bolyonghat célvesztetten, mely akár a hajóút toposzával is illusztrálható, vagy eltévedhet a világban: „Egy hajó vagy, ködben mész, És közben hosszan dudálsz” (Kispál és a Borz: A pécsi szál), „Ringat egy hajó az élők vizén, / Evezni sem kell talán, / Sodorjon arra, amerre jár / Szerelem, élet, halál” (Quimby: Rablóhal).

A taktikája lehet az, hogy kritizálja, gyűlöli az életet: „Izgul, van-e utána élet, / De utál itt lenni (Kispál és a Borz: Küldi a megoldást), „Élni fáj és ölni félek / kamikaze bárány béget” (Quimby: Kamikaze bárány).

Vagy minden negatív tapasztalat ellenére tarthatja mégis szépnek vagy élhetőnek: „Élet, itt téged szeretnék meg- / Menteni, mert itt szeretnek téged, te kis élet” (Kispál és a Borz: Olajos vasak, égben edzett kövek), „Na, szóval, szeretlek én, Élet, / mert te olyan jó vagy hozzám. / Ha néha el is vettél, / később mindent bepótolnál” (Quimby: Viharon innen, szélcsenden túl).

Ha a világban tapasztalt rossz kerekedik felül, és az ember nem elégedik meg azzal, hogy a rosszat látja, az életet, világot kritizálja, akkor megpróbálhat küzdeni ellene. Lázadhat, harcolhat, például lehet forradalmár: „Most puska a vállamon, a lovam felnyerít / Esténként eszem meg a kihűlt reggelt / Szeretem a nőket, de ők engem jobban / Az egyetlen forradalmár vagyok a városban” (Kispál és a Borz: Forradalmár); „Viharos tengerek kegyeltje vagyok, / küzdösen élek, yes, I'm a hero” (Quimby: Kisember a csónakban).

De a harcnak is megvan a kockázata, az

ember a világgal szemben nem nagyon győzhet. Végül a hősként meghatározott egyén is feladhatja vagy elbukhat: „Már elmúltam húsz / Még nem vagyok negyven / Tudom hogy kell győztesnek lenni, / De nincsen hozzá kedvem.” (Kispál: Mire megtanultam) „Én már nem muzsikálok, / csak egy jelet adok a gépnek: / ő mutassa meg helyettem, / ahogyan mozdul bennem a lélek” (Quimby: Halleluja).

A dalokban kialakul egy olyan szerep is, mikor az egyén azonosul a kritizált világgal, de ebben az esetben gyakran fel kell ismernie a saját szerepét abban, hogy a világ ide jutott: „És álmódoznak, hogy más a hibás / Feléznak és elkezdik, hogy: nem fáj” (Kispál és a Borz: Nem fáj); „Az élet szép, csak te, Világ, vagy beteg, / megfertőzte valami az embereket...” (Quimby: Az egyik ember).

„Az éhség szekerén vicsorog a szerelem”

De mi van akkor, ha az ember kiutat keres a hétköznapokból? Ha nem lázadni vagy harcolni akar, ha nem beleszokni vagy belefáradni az életbe, hanem felül akar emelkedni a hétköznapokon? Hol található az együttesek világképében boldogságot, valamit, ami kivezet a hétköznapokból?

Bándi a hegyről

Először még az emberi élet szokásos keretein belül kerestem erre a választ. Legelőször az érzelmek világában. Megvizsgáltam, hogy a szerelem megoldás-e a szövegek szerint a problémákra, lehet-e menedékként tekinteni rá az élet fájdalmaival szemben. A Kispál és a Borz szövegeiben gyakran jelenik meg az, hogy milyen nehéz szeretni, kimondani valakinek érzéseinket, illetve a szerelem érzése gyakran ironikus kontextusba kerül a testiség egyszerű, sokszor durva ábrázolásával szembe állítva. „Minek masni a nyers húsokra? (...) Mondják,

hogy a lélek halvány, / De hogy szív alakú – ugyan mitől? (...) Te meg kérde, hogy szeretni / Hogy a fa...ba' kell” (Helló).

A Quimby világában az emberek akkor is keresik a szerelmet, ha az elérése reménytelen, akkor is ragaszkodnak hozzá, ha fájdalmas. A testiség durva megjelenítése ritka, így ez az érzés már közelíthet az égihez, éterihez, viszont a harmónia elérhetetlen, ebben a dalvilágban sem ad megoldást, sőt a szerelem olykor a halál képeivel együtt jelentkezik: „Most a vágyak házában kóbor kuttyák. / Ábrándok oltárán gazdátlan szukák. / Vonyítják, hogy ez a szerelem egy kis halál. (...) Utáltam és szerettem, / Az lett megírva, hogy elveszen. / Ez a szív ott a porban az egyetlen. / Láttam magamat a szememben” (Nyina).

A szerelem után megnéztem, hogy ha az nem is mindig, de a szeretet vajon képviselhet-e valamiféle megkérdőjelezhetetlen szervezőerőt az emberi életben, de sajnos úgy láttam, még az sem lehet biztos megváltás. A Kispál és a Borz szövegei között például ilyeneket találunk: „Ti is inkább féltel, / És az okból szerettek, / Hogy biztos nem bánt senki / Majd, ha kedvesek lesztek” (Az emberek megértik), a Quimby pedig így tesz hitet: „Tudom szeretet nélkül minden ház üres, Minden városka lakatlan. / Minden zseni ügyetlen, Félős nyuszi csak a kalapban” (Quimby: Ajjajjaj).

„Nekifeszülsz a végtelennek, és röpülsz már, mer' a cucc bejött”

Az ember a hétköznapi életében próbál tehát valami igazabb és örökebb, valamiféle magánmennországot teremteni. De azt is láttuk, hogy erre még magasrendű érzések esetében is kevés az esély. Az így még jobban kiüresedő világ elől többen rossz helyre menekülnek: a drogok, az alkohol segítségét kéri. Így megjelenik a hétköznapi világban a pokol is, mely a menekülő számára hazudott menny lehetősége. Mindkét zenekar tagjai kerültek már szembe ezzel a problémával: az egyszerűbb út, az alkohol nyilván minden együtttestagot megkísértett, de ebből a szempontból fontos adalék még Kiss Tibor drogfüggősége is. A Kispál és a Borz történeteiben is megjelenik azért olykor egy-egy hasistorta vagy éppen a „füves képek”.

A Kispál és a Borz dalvilágában például így jelentkezik a mester-séges mennország: „És egy pár üveg sör-től / Majd mindenki elfelejti, / Hogy az lett, amit így / Pont nem akart itt senki” (Disznók tánca); a Quimby vízióiban pedig ilyeneket találunk: „Bocs, de nincs erre altató / Szól hozzám tágra nyílt szemmel / Egy reggeltől beté-

A Quimby folyamatosan a csúcson maradt

pett álommanó. Kínálna még, de már nem kell” (Quimby: Álmatlan dal).

Van, aki tehát annyira elveszti reményét és hitét az életben, hogy önmaga számára teremt poklot. Van, aki a mennország birodalmába vándorol, a mesék, álmok világába, kisgyermekként szemléli a világot, ezzel próbál egy mitikus, boldog valóságot teremteni, természetesen megint csak eredménytelenül: „Van úgy, hogy álmodsz egy jobbról / Van úgy, hogy herceg van benned / De a kertben törpék vadásznak / És te úgy várod, hogy hétfőről keddre jobb legyen” (Quimby: Hófehérke meg a hét fő); „Itt állófogadás van, és én tetszem a szépet Csip-

Tibi kinyilatkoztat

A KÉPEK AZ INTERNETRŐL SZÁRMAZNAK

kerőszikának / Itt akkora boldogság van, Hogy ide már csak műanyag játékok járnak” (Kispál és a Borz: Csiga). Végül vannak, akiket ez az álomvilág, mesevilág rabul ejt, a folyamat vége a hétköznapi világnak örökre búcsút mondó ember számára a szellemi állapot megváltozása. Mindkét együttes dalaiban találunk erre példát. A Kispál és a Borz világában: „Emese jött és megállt / A gyógyszer-tárba' és arra várt, / Hogy a tudomány / Leszállítsa azt a szert, / Amitől jobban lesz” (Emese); a Quimby dalai-ban pedig: „Aztán orvosok jönnek, / kezükben fegyver / és ha a vegyszer egyszer a vénába hatol: / A lakatlan sziget lakó lelke tenger lesz, / a szíve lepényhal. Itt úszkál valahol” (Don Quijote ébredése). ■

A Kispál és a Borz utolsó formációja